

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

FAKTOR KEJAYAAN TEKNOUSAHAWAN WANITA PERUSAHAAN KECIL DAN SEDERHANA DI MALAYSIA

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun

PustakaTBainun

ptbupsi

JOTHI A/P MUNUSAMY

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2025

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

**FAKTOR KEJAYAAN TEKNOUSAHAWAN WANITA PERUSAHAAN KECIL
DAN SEDERHANA DI MALAYSIA**

JOTHI A/P MUNUSAMY

TESIS DIKEMUKAKAN BAGI MEMPEROLEH IJAZAH DOKTOR FALSAFAH

**FAKULTI PENGURUSAN DAN EKONOMI
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS**

2025

UNIVERSITI
PENDIDIKAN
SULTAN IDRIS
اوپنیرسیٹی قندییدن سلطان ادریس

SULTAN IDRIS EDUCATION UNIVERSITY

Sila tanda (✓)
Kertas Projek
Sarjana Penyelidikan
Sarjana Penyelidikan dan Kerja Kursus
Doktor Falsafah

✓

INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN

Perakuan ini telah dibuat pada **25 FEBRUARI 2025**

i. Perakuan Pelajar

Saya, **JOTHI A/P MUNUSAMY (P20201000882) FAKULTI PENGURUSAN DAN EKONOMI** Dengan Ini Mengaku Bahawa Disertasi/Tesis Yang Bertajuk **FAKTOR KEJAYAAN TEKNOUSAHAWAN WANITA PERUSAHAAN KECIL DAN SEDERHANA DI MALAYSIA** adalah hasil kerja saya sendiri. Saya tidak memplagiat dan apa-apa penggunaan mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan bagi maksud yang dibenarkan dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada atau ke mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dinyatakan dengan sejelasnya dan secukupnya.

Tandatangan Pelajar

ii. Perakuan Penyelia:

Saya, **TS. DR. KESAVAN NALLALUTHAN** dengan ini mengesahkan bahawa hasil kerja pelajar yang bertajuk **FAKTOR KEJAYAAN TEKNOUSAHAWAN WANITA PERUSAHAAN KECIL DAN SEDERHANA DI MALAYSIA** dihasilkan oleh pelajar seperti nama di atas, dan telah diserahkan kepada Institut Pengajian Siswazah bagi memenuhi sebahagian / sepenuhnya syarat untuk memperoleh **IJAZAH DOKTOR FALSAFAH.**

25/2/2025

Tarikh

Tandatangan Penyelia

INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH /
INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES

BORANG PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS/DISERTASI/LAPORAN KERTAS PROJEK
DECLARATION OF THESIS/DISSERTATION/PROJECT PAPER FORM

Tajuk / Title: **FAKTOR KEJAYAAN TEKNOUSAHAWAN WANITA
PERUSAHAAN KECIL DAN SEDERHANA DI
MALAYSIA**

No. Matrik /Matric's No.: **P20201000882**
Saya / I : **JOTHI A/P MUNUSAMY**
(Nama pelajar / Student's Name)

mengaku membenarkan Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek (Kedoktoran/Sarjana)* ini disimpan di Universiti Pendidikan Sultan Idris (Perpustakaan Tuanku Bainun) dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-
acknowledged that Universiti Pendidikan Sultan Idris (Tuanku Bainun Library) reserves the right as follows: -

1. Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek ini adalah hak milik UPSI.
The thesis is the property of Universiti Pendidikan Sultan Idris
2. Perpustakaan Tuanku Bainun dibenarkan membuat salinan untuk tujuan rujukan dan penyelidikan.
Tuanku Bainun Library has the right to make copies for the purpose of reference and research.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan Tesis/Disertasi ini sebagai bahan pertukaran antara Institusi Pengajian Tinggi.
The Library has the right to make copies of the thesis for academic exchange.
4. Sila tandakan (✓) bagi pilihan kategori di bawah / *Please tick (✓) for category below:-*

☐ **SULIT/CONFIDENTIAL**

Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub dalam Akta Rahsia Rasmi 1972. / *Contains confidential information under the Official Secret Act 1972*

☐ **TERHAD/RESTRICTED**

Mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan ini dijalankan. / *Contains restricted information as specified by the organization where research was done*

☒ **TIDAK TERHAD/OPEN ACCESS**

Jothi

(Tandatangan Pelajar/
Signature)

Tarikh: 25/2/2025

Dr. Kesavan Namasudhan

(Tandatangan Penyelia / Signature of
Supervisor)

& (Nama & Cop Rasmi / Name & Official
Stamp)
TS. Dr. Kesavan Namasudhan
Senior Lecturer
Faculty of Management & Economics
Universiti Pendidikan Sultan Idris
35900 Tanjong Malim, Perak, Malaysia.

Catatan: Jika Tesis/Disertasi ini **SULIT @ TERHAD**, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh laporan ini perlu dikelaskan sebagai **SULIT** dan **TERHAD**.

Notes: If the thesis is CONFIDENTIAL or RESTRICTED, please attach with the letter from the organization with period and reasons for confidentiality or restriction.

PENGHARGAAN

Tesis ini dapat disempurnakan dengan adanya tunjuk ajar, sokongan, dorongan, bimbingan, nasihat dan perangsang dari pelbagai pihak. Setinggi-tinggi penghargaan dan jutaan terima kasih kepada Penyelia Utama Ts. Dr. Kesavan Nallaluthan atas bimbingan, tunjuk ajar, teguran dan dorongan yang begitu berguna sepanjang kajian ini sehingga saya berjaya menyiapkan tesis ini. Sekalung penghargaan kepada pihak pengurusan SMK Mantin di atas sokongan yang diberikan membolehkan saya melanjutkan pelajaran sehingga ke tahap ini. Terima kasih juga kepada peserta kajian yang terlibat dalam kajian ini. Tanpa kerjasama anda, sukar untuk saya menyiapkan tesis ini. Setinggi-tinggi penghargaan kepada bonda tercinta Kamalam Subramanian dan Paruvathi Periasamy, yang sentiasa mendoakan kejayaan anakanda. Tanpa kedua-dua bonda saya tidak akan sampai ke tahap ini. Setinggi-tinggi penghargaan kepada suami yang dicintai dan dikasihi, Balamurugan Parumal yang amat memahami akan kesibukan sepanjang proses pengajian dan sentiasa memberikan sokongan dan kata-kata semangat. Tak lupa juga kepada anakanda tersayang Oviyea Balamurugan dan Umaiya Balamurugan yang mengerti dan memahami akan tugas ibu dalam menyiapkan tesis PhD ini. Juga kepada ahli keluarga yang lain senantiasa memberikan dorongan dan sokongan.

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk menentukan ciri-ciri keusahawanan, kompetensi, dan pengalaman kerja sebagai faktor kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia. Kajian ini berbentuk kuantitatif menggunakan kaedah korelasi yang melibatkan seramai 302 teknousahawan wanita PKS di Malaysia. Kaedah pensampelan strata rawak bernisbah (*proportionate stratified random sampling*) dan rawak mudah telah digunakan dalam pemilihan sampel. Data dianalisis dengan menggunakan statistik diskriptif dan inferensi menggunakan perisian SPSS. Kajian mendapati bahawa ciri-ciri keusahawanan, kompetensi, pengalaman kerja, latihan dan kejayaan teknousahawan berada pada tahap sangat tinggi. Kajian juga mendapati ciri-ciri keusahawanan ($r=0.257$, $p<0.01$), kompetensi ($r=0.248$, $p<0.01$), pengalaman kerja ($r=0.201$, $p<0.01$) dan latihan ($r=0.279$, $p<0.01$) mempunyai hubungan positif dengan kejayaan. Sementara itu, kajian juga didapati bahawa latihan tidak berperanan sebagai moderator dalam hubungan antara ciri-ciri keusahawanan ($\beta=-1.465$, $t=-1.547$, $p=0.123$), kompetensi ($\beta=-0.073$, $t=-1.358$, $p=0.175$), dan pengalaman kerja ($\beta=-0.019$, $t=-0.339$, $p=0.735$) dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS. Implikasi kajian, latihan tidak berperanan sebagai moderator dalam hubungan antara ciri-ciri keusahawanan, kompetensi dan pengalaman kerja dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS. Kesimpulannya, ciri-ciri keusahawanan, kompetensi, dan pengalaman kerja berperanan sebagai faktor peramal kejayaan tetapi hanya faktor ciri-ciri keusahawanan menyumbang sebanyak 6.6 peratus ke atas pembentukan model kejayaan teknousahawan wanita PKS. Oleh yang demikian perkara ini perlu diberi keutamaan dalam merangka dan melaksanakan pelan pembangunan teknousahawan wanita PKS di Malaysia bagi mencapai matlamat Malaysia Negara Keusahawanan menjelang tahun 2030.

SUCCESS FACTORS OF FEMALE TECHNOPRENEURS IN SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN MALAYSIA

ABSTRACT

The aim of this study is to determine entrepreneurial characteristics, competencies, and work experience as success factors for women SME technopreneurs in Malaysia. The study is quantitative in nature, using a correlation method involving 302 female SME technopreneurs in Malaysia. Proportionate stratified random sampling and simple random sampling were used to select the sample. Data were analyzed using descriptive and inferential statistics with SPSS software. The study found that entrepreneurial characteristics, competencies, work experience, training, and the success of women SME technopreneurs were scored very high. The study also found that entrepreneurial characteristics ($r=0.257$, $p<0.01$), competencies ($r=0.248$, $p<0.01$), work experience ($r=0.201$, $p<0.01$), and training ($r=0.279$, $p<0.01$) have positive relationship with success. Meanwhile, training did not act as a moderator in the relationship between entrepreneurial characteristics ($\beta=-1.465$, $t=-1.547$, $p=0.123$), competencies ($\beta=-0.073$, $t=-1.358$, $p=0.175$), and work experience ($\beta=-0.019$, $t=-0.339$, $p=0.735$) with the success of female SME technopreneurs. The study implies that training does not serve as a moderator in the relationship between entrepreneurial characteristics, competencies, and work experience with the success of female SME technopreneurs. In conclusion, entrepreneurial characteristics, competencies, and work experience act as predictors of success, but only entrepreneurial characteristics contribute 6.6% to the formation of the success model of female SME technopreneurs. Therefore, this should be given high priority when designing and implementing development plans for female SME technopreneurs in Malaysia to achieve the goal of making Malaysia an Entrepreneurial Nation by 2030.

KANDUNGAN

Muka Surat

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN	ii
PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
ABSTRACT	vi
KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xv
SENARAI RAJAH	xx
SENARAI SINGKATAN	xxi
SENARAI LAMPIRAN	xxiii
BAB 1 PENGENALAN	
1.1 Pendahuluan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	7
1.3 Penyataan Masalah	15
1.4 Objektif Kajian	22
1.5 Persoalan Kajian	23
1.6 Hipotesis Kajian	25
1.7 Kerangka Konseptual Kajian	27
1.8 Definisi Operasional	30
1.8.1 Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS)	31
1.8.2 Teknologi	31

1.8.3	Teknokeusahawanan	32
1.8.4	Teknousahawan Wanita	32
1.8.5	Ciri-ciri Keusahawanan	33
1.8.5.1	Motivasi Kendiri	33
1.8.5.2	Pemikiran Inovatif	34
1.8.5.3	Kerohanian	34
1.8.6	Kompetensi Teknousahawan	35
1.8.6.1	Kompetensi Mencari Peluang	36
1.8.6.2	Kompetensi Hubungan	36
1.8.6.3	Kompetensi Kepimpinan	37
1.8.6.4	Kompetensi Strategik	37
1.8.6.5	Kompetensi Komitmen	37
1.8.6.6	Kompetensi Mencari Idea Baharu	38
1.8.7	Pengalaman Kerja	38
1.8.8	Latihan Teknousahawan	39
1.8.9	Kejayaan	39
1.9	Skop Kajian	40
1.10	Batasan Kajian	42
1.11	Kepentingan Kajian	43
1.12	Organisasi Tesis	46

BAB 2 TINJAUAN LITERATUR

2.1	Pengenalan	48
2.2	Teori dan Model Asas	49
2.2.1	Teori Kognitif Sosial Kerjaya	49
2.2.2	Teori Pembangunan Keusahawanan	52
2.2.2.1	Teori Schumpeter (Pendekatan Ekonomi)	52

2.2.2.2	Teori McClelland (Pendekatan Psikologi)	54
2.2.2.3	Teori Max Weber (Pendekatan Sosiologi)	56
2.2.3	Teori Kompetensi Keusahawanan	58
2.2.4	Teori Modal Insan	61
2.2.5	Model Daya Saing IKS	64
2.3	Teknousahawan Wanita	65
2.3.1	Definisi Teknousahawan Wanita	66
2.3.2	Definisi Teknologi	68
2.3.3	Teknokeusahawanan dan Keusahawanan	72
2.3.4	Perbezaan antara Teknousahawan dengan Usahawan	74
2.3.5	Perkembangan Teknokeusahawanan di Malaysia	76
2.3.6	Kajian Lepas Teknousahawan di Dalam Negara	86
2.3.7	Perkembangan Teknokeusahawanan di Luar Negara	89
2.3.8	Kajian Lepas Teknousahawan di Luar Negara	93
2.3.9	Kajian Lepas Mengenai Faktor Kejayaan Teknousahawan	99
2.3.10	Kepentingan Teknousahawan Kepada Negara	103
2.4	Kejayaan Teknousahawan Wanita	106
2.4.1	Pengukuran Kejayaan	106
2.4.2	Pengukuran Kewangan dan Bukan Kewangan	109
2.4.2.1	Pengukuran Kewangan	109
2.4.2.2	Pengukuran Bukan Kewangan	110
2.4.3	Kajian-Kajian Lepas Berkaitan Dimensi Pengukuran Kejayaan	114
2.5	Ciri-ciri Keusahawanan	117

2.5.1	Definisi Ciri-ciri Keusahawanan	117
2.5.2	Persamaan dan Perbezaan Antara Ciri Usahawan dan Teknousahawan yang Berjaya	118
2.5.3	Kajian Lepas Berkaitan Hubungan Ciri-ciri Keusahawanan dengan Kejayaan	130
2.5.4	Dimensi Ciri-ciri Keusahawanan	137
2.6	Kompetensi Teknokeusahawanan	144
2.6.1	Definisi Kompetensi Teknousahawan	144
2.6.2	Kajian Lepas Berkaitan Hubungan Kompetensi Teknousahawan dengan Kejayaan.	147
2.6.3	Dimensi Kompetensi Teknousahawan	152
2.7	Pengalaman Kerja	156
2.7.1	Pengalaman Kerja	156
2.7.2	Kajian Lepas yang Berkaitan Hubungan Pengalaman Kerja dengan Kejayaan	158
2.8	Latihan Teknousahawan Sebagai Moderator	162
2.9	Perusahaan Kecil dan Sederhana	168
2.9.1	Definisi Perusahaan Kecil dan Sederhana	168
2.9.2	Definisi Usahawan Wanita PKS	172
2.9.3	Perusahaan Kecil dan Sederhana di Global	173
2.9.4	Perusahaan Kecil dan Sederhana Di Malaysia	175
2.9.5	Cabaran PKS di Malaysia	181
2.9.6	Transformasi PKS Ke Arah Ekonomi Baharu	186
2.9.7	Kajian Lepas Berkaitan Kejayaan Wanita dalam PKS	189
2.10	Pembangunan Hipotesis	196
2.12	Ringkasan Kajian Lepas	203
2.13	Rumusan Bab	214

BAB 3 METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan	215
3.2	Paradigma Kajian	216
3.3	Prosedur Kajian	217
3.4	Reka Bentuk Kajian	219
3.5	Populasi Kajian	222
3.6	Sampel Kajian	224
3.7	Penentuan Saiz Sampel Kajian	227
3.8	Teknik Pensampelan	228
3.9	Lokasi Kajian	232
3.10	Instrumen Kajian	233
3.10.1	Demografi	235
3.10.2	Instrumen Ciri-ciri Keusahawanan	235
3.10.3	Instrumen Kompetensi Teknousahawan	239
3.10.4	Instrumen Pengalaman Kerja	244
3.10.5	Instrumen Latihan Teknousahawan	246
3.10.6	Instrumen Kejayaan	247
3.11	Analisis Kesahan	250
3.12	Kajian Rintis	252
3.13	Analisis Kebolehpercayaan	254
3.14	Penerokaan Analisis Faktor	256
3.14.1	Penulenan Konstruk Ciri-ciri Keusahawanan	256
3.14.2	Penulenan Konstruk Kompetensi Teknousahawan	253
3.14.3	Penulenan Konstruk Pengalaman Kerja	263
3.14.4	Penulenan Konstrak Latihan Teknousahawan	265
3.14.5	Penulenan Konstrak Kejayaan Teknousahawan	267

3.15	Tatacara Pengumpulan Data	269
3.16	Tatacara Penganalisan Data	272
3.16.1	Analisis Diskriptif	273
3.16.2	Analisis Korelasi	274
3.16.3	Analisis Regresi	275
3.16.4	Analisis Moderator Berganda Regresi Hirarki	277
3.17	Rumusan Bab	279

BAB 4 DAPATAN KAJIAN

4.1	Pengenalan	281
4.2	Kadar Maklum Balas	282
4.3	Demografi Responden	285
4.4	Tahap Berdasarkan Pemboleh Ubah	289
4.5	Tahap Dimensi Pemboleh Ubah Ciri-ciri keusahawanan	290
4.6	Tahap Dimensi Pemboleh Ubah Kompetensi Teknousahawan	291
4.7	Tahap Dimensi Pemboleh Ubah Kejayaan Teknousahawan	292
4.8	Proses Analisis Data	293
4.8.1	Missing Value	293
4.8.2	Ujian Normaliti	295
4.8.2.1	Kepencongan dan Kurtosis	296
4.8.2.2	Plot Q-Q Normal	297
4.8.2.3	Boxplot	299
4.8.2.4	Histogram	301
4.8.3	Ujian Multikolineariti	304
4.8.4	Penentuan Homoscedasticity	305
4.9	Hubungan Antara Pemboleh Ubah Tidak Bersandar Dengan Kejayaan Teknousahawan Wanita	307

4.10	Analisis Moderator Regresi Linear Hirarki	309
4.10.1	Latihan Sebagai Moderator Dalam Hubungan Antara Ciri-ciri keusahawanan dan Kejayaan Teknousahawan	310
4.10.2	Latihan Sebagai Moderator Dalam Hubungan Antara Kompetensi Teknousahawan dan Kejayaan Teknousahawan	314
4.10.3	Latihan Sebagai Moderator Dalam Hubungan Antara Pengalaman Kerja Teknousahawan dan Kejayaan Teknousahawan	318
4.11	Penentuan Faktor Peramal Terhadap Kejayaan Teknousahawan Wanita	322
4.12	Penentuan Model dan Sumbangan Faktor Peramal Kejayaan Teknousahawan Wanita	325
4.13	Ringkasan Dapatan Kajian	327
4.14	Rumusan Bab	333

BAB 5 PERBINCANGAN, RUMUSAN DAN CADANGAN

5.1	Pengenalan	334
5.2	Rumusan Kajian	335
5.3	Perbincangan	337
5.3.1	Demografi Kajian	337
5.3.2	Tahap ciri-ciri keusahawanan	340
5.3.3	Tahap kompetensi teknousahawan	344
5.3.4	Tahap pengalaman kerja	347
5.3.5	Tahap latihan teknousahawan	349
5.3.6	Tahap kejayaan teknousahawan wanita	350
5.3.7	Hubungan ciri-ciri keusahawanan dengan kejayaan	351
5.3.8	Hubungan Kompetensi Teknousahawan dengan kejayaan	356
5.3.9	Hubungan pengalaman kerja dengan kejayaan	358

5.3.10	Hubungan latihan teknousahawan dengan kejayaan	360
5.3.11	Pengaruh Latihan sebagai moderator	363
5.3.12	Ciri-ciri keusahawanan, Kompetensi Teknousahawan dan Pengalaman Kerja Sebagai Faktor Peramal	367
5.4	Implikasi Kajian	370
5.4.1	Implikasi terhadap praktis	371
5.4.2	Implikasi terhadap teori	376
5.5	Limitasi Kajian	379
5.6	Cadangan Sumbangan Hasil Kajian	381
5.7	Cadangan Kajian Lanjutan	385
5.8	Kesimpulan	387

RUJUKAN	390

LAMPIRAN	424

SENARAI JADUAL

No. Jadual		Muka Surat
1.1	Senarai Teknousahawan Terkaya di Dunia	2
1.2	Senarai Teknousahawan Wanita yang Berjaya	8
1.3	Peraturan Perniagaan PKS Wanita yang Berdaftar Mengikut Sektor di Malaysia	11
2.1	Ringkasan Perbezaan Antara Teknousahawan dengan Usahawan	76
2.2	Agensi Kerajaan yang Terlibat dalam Pembentukan dan Pembangunan Teknousahawan di Malaysia	83
2.3	Pusat Inkubator Teknousahawan di Malaysia	84
2.4	Senarai Teknousahawan Terkaya di Dunia	90
2.5	Ringkasan Faktor yang Mempengaruhi Kejayaan Teknousahawanan	102
2.6	Ringkasan Pengukuran Kejayaan	114
2.7	Senarai Ciri-ciri keusahawanan Usahawan yang Berjaya	119
2.8	Ciri-ciri keusahawanan Usahawan yang Berjaya	121
2.9	Ringkasan Dapatan Kajian Ciri-ciri keusahawanan Usahawan Berjaya	123
2.10	Ciri-ciri keusahawanan Persamaan antara Usahawan dengan Teknousahawan	126
2.11	Ciri-ciri keusahawanan Persamaan antara Usahawan dan Teknousahawan	127
2.12	Perbandingan Antara Usahawan dengan Teknousahawan	129
2.13	Hubungan Antara Ciri-ciri keusahawanan dengan Kejayaan	135

2.14	Ringkasan Dimensi Ciri-ciri keusahawanan	141
2.15	Ringkasan Konsep Kompetensi	145
2.16	Ringkasan Hubungan Kompetensi Teknousahawan dengan Kejayaan	150
2.17	Dimensi Kompetensi Teknousahawan	153
2.18	Hubungan Pengalaman Kerja dengan Kejayaan	161
2.19	Klasifikasi Perusahaan Kecil dan Sederhana	169
2.20	Kadar Pertumbuhan KDNK PKS dan Bukan PKS	176
2.21	Peratusan Sumbangan Jenis Aktiviti Ekonomi bagi Tahun 2019 hingga 2021.	178
2.22	Hubungan Ciri-ciri keusahawanan dengan Kejayaan	196
2.23	Hubungan Kompetensi Teknousahawan dengan Kejayaan	197
2.24	Hubungan Pengalaman Kerja dengan Kejayaan	198
2.25	Hubungan Latihan Teknousahawan dengan Kejayaan	199
2.26	Latihan Teknousahawan sebagai Moderator	199
2.27	Ringkasan Kajian-Kajian Lepas	204
3.1	Paradigma Kajian	216
3.2	Populasi dan Sampel Kajian	230
3.3	Skala Likert Lima Mata	234
3.4	Jumlah Item bagi Setiap Pemboleh Ubah	234
3.5	Dimensi Ciri-ciri keusahawanan	236
3.6	Item bagi Ukuran Bahagian B (Ciri-ciri keusahawanan)	236
3.7	Dimensi Kompetensi Teknousahawan	239
3.8	Item bagi Ukuran Bahagian C (Kompetensi Teknousahawan)	240
3.9	Item Pengalaman Kerja	245

3.10	Item bagi Ukuran Bahagian D (Pengalaman Kerja)	245
3.11	Dimensi Latihan Teknousahawan	246
3.12	Item bagi Ukuran Bahagian E (Latihan Teknousahawan)	246
3.13	Dimensi Kejayaan	248
3.14	Item bagi Ukuran Bahagian F (Kejayaan Teknousahawan)	248
3.15	Peratus Pencapaian Kesahan Kandungan	252
3.16	Nilai Alpha Cronbach Instrumen	255
3.17	Ujian KMO dan Bartlett's Konstruk Ciri-ciri keusahawanan	257
3.18	Jumlah Varian Ciri-ciri keusahawanan	257
3.19	Pembentukan Komponen Faktor Konstruk Ciri-ciri keusahawanan	258
3.20	Ujian KMO dan Bartlett's Konstruk Kompetensi Teknousahawan	260
3.21	Jumlah Varian Kompetensi Teknousahawan	261
3.22	Pembentukan Komponen Faktor Konstruk Kompetensi Teknousahawan	261
3.23	Ujian KMO dan Bartlett's Konstruk Pengalaman Kerja	264
3.24	Jumlah Varian Pengalaman Kerja Teknousahawan	264
3.25	Pembentukan Komponen Faktor Konstruk Pengalaman Kerja Teknousahawan	265
3.26	Ujian KMO dan Bartlett's Konstruk Latihan Teknousahawan	266
3.27	Jumlah Varian Latihan Teknousahawan	266
3.28	Pembentukan Komponen Faktor Konstruk Latihan Teknousahawan	267
3.29	Ujian KMO dan Bartlett's Konstruk Kejayaan Teknousahawan	268

3.30	Jumlah Varian Kejayaan Teknousahawan	268
3.31	Pembentukan Komponen Faktor Konstruk Kejayaan Teknousahawan	269
3.32	Interpretasi Skor Min	273
3.33	Nilai Pekali Korelasi dan Kekuatan Hubungan	275
4.1	Ringkasan Kadar Respons	285
4.2	Demografi Responden	287
4.3	Tahap Keseluruhan Berdasarkan Pemboleh Ubah	290
4.4	Tahap Berdasarkan Dimensi Ciri-ciri keusahawanan	291
4.5	Tahap Berdasarkan Dimensi Kompetensi Teknousahawan	292
4.6	Tahap Berdasarkan Dimensi Kejayaan Teknousahawan	293
4.7	Andaian Normaliti Berasaskan Kepencongan dan Kurtosis	296
4.8	Nilai Konstruk dan Hubungan Koefisien Pearson	304
4.9	Toleransi dan Varians Inflation Factor (VIF)	305
4.10	Hubungan Antara Pemboleh Ubah Peramal Dengan Pemboleh Ubah Kejayaan Teknousahawan	308
4.11	Dapatan Analisis Korelasi Antara Faktor-Faktor Peramal Dengan Kejayaan Teknousahawan Wanita.	309
4.12	Analisis Regresi Linear Hirarki (Ciri-ciri keusahawanan)	311
4.13	Analisis Regresi Linear Hirarki (Kompetensi Teknousahawan)	316
4.14	Analisis Regresi Linear Berganda Hirarki Pengalaman Kerja	320
4.15	Analisis Ujian F	323
4.16	Analisis Ujian T	324
4.17	Pengaruh Faktor Peramal Kejayaan Teknousahawan	325

4.18	Regrasi Linear Berganda Peramal Kejayaan Teknousahawan Wanita	326
4.19	Regrasi Linear Berganda Peramal Kejayaan Teknousahawan Wanita	326
4.20	Regrasi Linear Berganda Peramal Kejayaan Teknousahawan Wanita	327
4.21	Ringkasan Pengujian Hipotesis Kajian	328

SENARAI RAJAH

No. Rajah		Muka Surat
1.1	Kerangka Konseptual Kajian	29
2.1	Model Daya Saing IKS	64
2.2	Perubahan Peraturan Tahunan Eksport PKS Mengikut Sektor bagi Tahun 2017-2021	177
2.3	Kadar Pertumbuhan Guna Tenaga PKS dari Tahun 2016 hingga Tahun 2021	180
2.4	Kerangka Konsep yang Dicadangkan	202
3.1	Prosedur Kajian	219
3.2	Reka Bentuk Kajian	221
3.3	Pengumpulan Data Kajian	270
4.1	Taburan Plot Q-Q Normal	298
4.2	Taburan Data Boxplot	300
4.3	Taburan Data Histogram	302
4.4	Taburan Keseluruhan Pemboleh Ubah	303
4.5	Kesan Latihan sebagai Moderator Dalam Hubungan Antara Ciri-ciri keusahawanan dan Kejayaan Teknousahawan Wanita	313
4.6	Kesan Latihan sebagai Moderator Dalam Hubungan Antara Kompetensi Teknousahawan dan Kejayaan Teknousahawan Wanita	317
4.7	Kesan Latihan sebagai Moderator Dalam Hubungan Antara Pengalaman Kerja dan Kejayaan Teknousahawan Wanita	321

SENARAI SINGKATAN

CECD	Organisation for Economic Co-Operation and Development
CPPS	Cyber Physical Production Systems
DeWI	Development of Women Entrepreneurship Initiative Programme
GCR	Global Competitiveness Report
GEI	Global Entrepreneurship Index
GEM	Global Entrepreneurship Monitor
GII	Global Innovation Index
ICT	Teknologi Maklumat dan Komunikasi
JPM	Jabatan Penerangan Malaysia
JPW	Jabatan Pembangunan Wanita
KDNK	Keluaran Dalam Negara Kasar
KPWKM	Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat
MECD	Kementerian Usahawan dan Keperasi Pembangunan
MECD	Kementerian Usahawan dan Koperasi Pembangunan
MFECO	Kementerian Wanita, Keluarga dan Pembangunan Masyarakat
MITI	Ministry of International Trade and Industry
MSC	Multimedia Super Corridor
MTDC	Perbadanan Pembangunan Teknologi Malaysia
PKS	Perindustrian Kecil & Sederhana
PPWN	Pejabat Pembangunan Wanita Negeri

RMK – 12	Rancangan Malaysia Ke-12
SMIDEC	Small and Medium Industries Development Corporation
STEM	Sains, Teknologi, Kejuruteraan dan Matematik
TQM	Pengurusan Kualiti Menyeluruh
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UPSI	Universiti Pendidikan Sultan Idris
WEDP	Women Exporters Development Programme
WEF	Forum Ekonomi Dunia

SENARAI LAMPIRAN

- A Jadual Penentuan Saiz Sampel oleh Krejcie dan Morgan (1970)
- B Borang Soal Selidik
- C Kebenaran Instrumen Ciri-ciri keusahawanan dan Kompetensi Teknousahawan
- D Borang Kesahan dan Kebolehpercayaan Instrumen
- E Surat Pelantikan Pakar
- F Cadangan Penambahbaikan Pakar Keseluruhan (Pakar 1)
- G Cadangan Penambahbaikan Pakar Keseluruhan (Pakar 2)
- H Cadangan Penambahbaikan Pakar Keseluruhan (Pakar 3)
- I Cadangan Penambahbaikan Pakar Keseluruhan (Pakar 4)
- J Cadangan Penambahbaikan Pakar Keseluruhan (Pakar 5)
- K Nilai Alpha Cronbach Instrumen (Kajian Rintis)
- L Nilai Alpha Cronbach Instrumen (Kajian Sebenar)
- M Penerokaan Analisis Faktor
- N Sijil Penyertaan Taklimat Etika Kajian
- O Surat Kelulusan Unit RMIC
- P Borang Permohonan Mendapatkan Data dan Kebenaran Menggunakan Data
- Q Dapatan Demografi Kajian
- R Tahap Pemboleh Ubah
- S Tahap Dimensi Pemboleh Ubah Kajian
- T Andaian Normaliti Berasaskan Kepencongan dan Kurtosis, Q-Q Plot, Histogram dan Boxplot.

U	Ujian Multikolineariti Dan Penentuan Homoscedasticity
V	Analisis Moderator Regresi Linear Hirarki

BAB 1

PENGENALAN

Bab ini membincangkan pengenalan kepada tajuk kajian yang berkaitan teknokeusahawanan, latar belakang kajian, pernyataan masalah, objektif kajian, persoalan kajian dan hipotesis kajian. Selain itu, bab ini juga menghuraikan kerangka konseptual kajian, kepentingan kajian, batasan kajian, skop kajian, definisi operational serta diakhiri dengan rumusan Bab 1.

Pembangunan teknokeusahawanan merupakan isu semasa yang semakin mendapat perhatian bukan sahaja pada peringkat tempatan tetapi juga pada peringkat global. Sejak konsep ini diperkenalkan pada tahun 1964 oleh Ducler, teknokeusahawan telah berkembang dengan pesat memberikan impak yang positif dengan mewujudkan

persaingan dan transformasi dalam perniagaan (Ali Abdulhassan Abbas, 2018). Kreativiti dan inovasi merupakan asas kepada bidang teknokeusahawanan.

Menurut Nurin Asyikin Ahmad (2021) sejak pengadaptasian inovasi dalam ekonomi, teknokeusahawanan berkembang dengan pesatnya dipacu oleh beberapa buah negara maju seperti Amerika Syarikat, Jerman, China dan Jepun. Teori Kreatif Diskriptif oleh John Schumpeter (1934) telah mengubah teori konvensional ekonomi kepada teori ekonomi yang berasaskan inovasi dan telah melahirkan beberapa teknousahawanan yang terkenal seperti Elon Musk, Jeff Bezos, Bill Gates dan Mark Zuckerberg pada peringkat global (Aghion dan Festré, 2017). Jadual 1.1 menunjukkan senarai terkini teknousahawan yang terkaya di dunia yang diadaptasi dari majalah *Forbes* pada tahun 2022.

Jadual 1.1

Senarai Teknousahawan Terkaya di Dunia

Nama	Nilai Kekayaan (RM)	Produk	Industri
Elon Musk	932 B	Tesla, SpaceX	Teknologi
Jeff Bezos	562 B	Amazon	Teknologi
Bill Gates	503 B	Microsoft	Teknologi
Larry Page	435 B	Google	Teknologi
Sergey Brin	417 B	Google	Teknologi
Larry Ellison	387 B	Software	Teknologi
Mark Zuckerberg	271 B	Facebook	Teknologi

Diadaptasi dari majalah *Forbes*, 2022, <https://www.forbes.com/billionaires>

Jadual 1.1 jelas menunjukkan bahawa teknousahawan telah merancang industri yang diceburi dengan menggunakan teknologi baharu serta berjaya mengaut keuntungan yang tinggi.

Pembangunan bidang teknokeusahawanan semakin pesat pada peringkat global setelah Pertubuhan Pendidikan, Sains dan Kebudayaan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UNESCO) melancarkan beberapa gagasan seperti, *Millennium Development Goals* (MDG) dan *Sustainable Development Goals* (SDG). UNESCO mengambil inisiatif untuk meningkatkan bilangan teknousahawan di negara-negara membangun melalui pendidikan teknikal dan vokasional. Intipati strategi pendidikan teknikal dan vokasional ini menekankan tiga aspek utama iaitu meningkatkan keusahawanan dan kemahiran unik, menggalakkan kesaksamaan gender dan ekuiti serta menggalakkan peralihan kepada ekonomi dan masyarakat yang mampan (Janain Burut, 2018). Oleh itu, matlamat 4.4 *Sustainable Development Goals* menyasarkan bahawa menjelang tahun 2030, jumlah orang dewasa yang mempunyai kemahiran teknikal dan vokasional ditingkatkan secara aktif melalui institusi Pendidikan dan Latihan Vokasional.

Gagasan-gagasan yang dicadangkan telah menjadi asas serta menggalakkan masyarakat antarabangsa menyertai dalam bidang keusahawanan berasaskan teknologi. Pembangunan industri ini telah memberi kesedaran tentang peranan dan kepentingan teknousahawan untuk mempromosikan industri negara kita agar seiring dengan negara maju. Idea tersebut dilihat sebagai motivasi dan wadah kepada teknousahawan di seluruh negara untuk menyumbang dan mengetengahkan inovasi-inovasi baharu yang mencipta peluang-peluang pekerjaan baharu, mempunyai nilai komersial yang tinggi

untuk dipasarkan di seluruh dunia, dan meningkatkan penggunaan teknologi tinggi dalam industri negara (Dasar Keusahawanan Negara 2030, 2019)

Teknousahawan ialah usahawan yang pintar teknologi, kreatif, inovatif, dinamik, berani menanggung risiko disebabkan sangat meminati pekerjaannya. Pada masa yang sama, teknousahawan mengoperasikan perniagaan mereka berbeza daripada perniagaan ekonomi yang ada dengan mengoptimumkan penggunaan teknologi untuk menginovasikan produk dan perkhidmatan baharu. Teknousahawan merupakan individu yang berusaha mengadaptasi teknologi baharu yang diperkenalkan oleh pihak lain dan menyesuaikan dengan keupayaannya untuk mengubah perniagaan dan industri yang dijalankannya (Romy Abd Kadir, 2019). Melalui gabungan teknologi dan kemahiran keusahawanan, teknousahawan mampu memanfaatkan kelebihan teknologi dalam proses pengeluaran produk dan penyediaan perkhidmatan (Manasa Gurana, 2022).

Selain itu, terdapat pandangan yang berbeza berkaitan definisi keusahawanan dan teknokeusahawanan. Dorf dan Byers (2005) menggariskan teknousahawan sebagai gaya kepimpinan perniagaan yang melibatkan sumber manusia berkemampuan tinggi, permodalan, peluang komersial berorientasikan teknologi, pengurusan pertumbuhan perniagaan dengan cepat, dan pengambilan risiko yang munasabah. Menurut Shane dan Venkataraman (2004), teknokeusahawanan ialah proses mengumpulkan sumber, sistem, dan strategi teknikal untuk mencari peluang baharu. Sementara itu, Dutse et al. (2013) menyatakan bahawa teknokeusahawanan merujuk kepada keusahawanan yang bergantung pada teknologi atau aspek teknikal, sama ada dalam proses, pengeluaran produk atau pengurusan.

Berbeza dengan definisi teknousahawanan, Kuratko, Michael dan Jeffrey (2012) mendefinisikan keusahawanan sebagai satu proses inovasi dan penciptaan perniagaan baharu melalui empat konstruk iaitu proses, individu, persekitaran, dan organisasi yang dibantu oleh pendidikan dan institusi-institusi, jaringan, kerjasama, serta bantuan dan sokongan kerajaan. Selain itu, mengikut pandangan Coulter (2000), teknokeusahawanan ialah satu proses yang melibatkan individu atau kumpulan individu mencari peluang, mencipta nilai, dan menuju ke arah pertumbuhan dengan menggunakan perantara untuk memenuhi keperluan dan kehendak pelanggan.

Menurut Janain Burut (2018) terdapat dua jenis teknousahawan atau usahawan teknologi berasaskan ciri perniagaan yang berbeza, iaitu pemaju teknologi dan pengguna teknologi. Pemaju teknologi merujuk kepada usahawan yang membangunkan teknologi yang unik dan mampu menyelami perniagaan baharu. Pengguna teknologi pula merujuk kepada usahawan yang menggunakan pembangunan teknologi baharu dan memahami cara yang boleh digunakan untuk memenuhi keperluan dan kelebihan strategik perniagaan mereka. Teknousahawan jenis ini merujuk bidang keusahawanan yang mengguna pakai teknologi di dalam pengeluaran produk, pengurusan perniagaan, pemasaran dan pembuatan keputusan berkaitan perniagaan.

Teknokeusahawanan telah merancakkan industri di negara-negara maju dan membangun dengan cara meningkatkan reka bentuk perindustrian serta paten yang berasaskan teknologi. Peranan yang dimainkan oleh teknousahawan ini bukan sahaja menjana ekonomi, malah telah dapat menggembelngkan usaha ke arah melahirkan modal insan yang berinovasi dan kompeten (Muhammad Ridhuan Abdul Rahman,

2019). Di samping itu, bidang teknokeusahawanan berpotensi untuk menyumbang tenaga kepada pembangunan sosioekonomi dan produktiviti negara melalui transformasi teknologi dalam operasi perniagaan. Bidang ini mampu mengagihkan pendapatan yang lebih saksama, meningkatkan taraf dan kualiti kehidupan masyarakat, dan seterusnya membawa kebaikan sosial kepada masyarakat. Pertumbuhan ekonomi yang mampan digalakkan mampu melalui keusahawanan yang inovatif dan kreatif yang serta disokong oleh teknologi baharu (Dasar Keusahawanan Negara 2030, 2019).

Selain itu, pada peringkat global, negara seperti Amerika Syarikat (AS), United Kingdom (UK), Kanada, Jerman, Singapura, Thailand, Vietnam dan Indonesia telah memperkenalkan dasar keusahawanan yang bertumpu kepada teknousahawan dalam Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) dengan menitikberatkan usaha untuk mengarusperdanakan agenda keusahawanan (Dasar Keusahawanan Negara 2030, 2019). Kebanyakan negara maju menerapkan dasar keusahawanan mereka dalam pelan tindakan inovasi dan strategi industri masing-masing untuk memupuk ekosistem inovasi yang kondusif bagi menyokong pembangunan teknousahawan negara.

Keusahawanan dan teknologi merupakan dua perkara penting yang saling berkaitan dalam memacu transformasi ekonomi negara. Negara maju meletakkan teknologi sebagai prasyarat penting untuk pertumbuhan keusahawanan yang mampan (Noorhassidah Mohd Radzi, 2020). Dasar keusahawanan memudahkan cara proses pembudayaan teknousahawan dengan menggalakkan penciptaan produk-produk yang berinovatif. Maka, golongan ini dijangka akan berpotensi menjadi nadi transformasi dunia perniagaan yang lebih cemerlang dan terbaik pada masa akan datang (Dasar Keusahawanan Negara 2030, 2019).

Bahagian seterusnya membincangkan latar belakang kajian, pernyataan masalah, objektif kajian, persoalan kajian, kerangka konseptual, kepentingan kajian, batasan kajian, definisi operasional, dan rumusan secara keseluruhannya.

1.2 Latar Belakang Kajian

Dunia hari ini menyaksikan perkembangan peranan dan kuasa wanita yang semakin hebat dalam dunia keusahawanan teknologi pada peringkat global dan lokal. Wanita telah menyumbang peranan secara signifikan dalam aktiviti ekonomi. Golongan wanita terlibat secara aktif dalam Sains, Teknologi, Kejuruteraan dan Matematik (STEM) untuk membina produk, perkhidmatan inovatif dan mencipta nilai ekonomi untuk individu dan masyarakat (Marina Abu Bakar et al., 2020).

Peranan wanita dalam ekonomi meningkat dari semasa ke semasa mengikut arus perkembangan dunia pendigitalan. Hampir 9.5% syarikat permulaan (Start-Up) mempunyai sekurang-kurangnya seorang pengasas wanita, dan jumlah itu menjadi hampir dua kali ganda kepada 18 peratus pada tahun 2017 (Artee Aggrawal, 2019). Selain itu, jumlah pengasas wanita dalam syarikat di seluruh dunia turut meningkat daripada 25.8 peratus pada tahun 2015 kepada 30 peratus pada tahun 2021 (Berita Harian, Mac 2021). Lebih menarik lagi, mengikut laporan daripada Majalah *Forbes* pada tahun 2022, ramai wanita berjaya dalam keusahawanan berasaskan teknologi sehingga mengaut nilai kekayaan sebanyak RM 28.97B. Jadual 1.2 menunjukkan senarai wanita yang berjaya dalam bidang teknokeusahawanan pada peringkat global.

Jadual 1.2*Senarai Teknousahawan Wanita yang Berjaya*

Nama	Nilai Kekayaan (RM)	Sumber	Industri
Judy Faulkner	29B	Epic System	Teknologi
Meg Whitman	28B	eBay	Teknologi
Thai Lee	18B	IT provider	Teknologi
Sheryl SandBerg	8.4B	COO Facebook	Teknologi
Jayshree Ullal	7.6B	CEO Arista Network	Teknologi
Neha Narkheda	4125M	Software	Teknologi
Susan Wojcicki	3634M	YouTube	Teknologi
Marissa Mayer	3567M	Google, Yahoo	Teknologi
Katrina Lake	3888M	Online Retail	Teknologi
Pamela M.Lopker	3366M	Software	Teknologi

Diadaptasi dari Majalah *Forbes*, 2022, <https://www.forbes.com/billionaires/>

Pada Ogos 1996 Malaysia telah melancarkan Koridor Raya Multimedia (MSC). Selaras dengan pelancaran ini, penggunaan konsep “teknousahawan” (technopreneur) mula dikenali dalam kalangan masyarakat di Malaysia. Menurut Azahari Jamaludin Abd Razak et al. (2013), teknousahawan di Malaysia biasanya merujuk usahawan Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT). Teknousahawan menggunakan teknologi sebagai faktor mengubah sumber kepada barangan dan perkhidmatan, mewujudkan persekitaran yang kondusif bagi pertumbuhan industri yang merupakan proses penggabungan kehebatan teknologi dan bakat keusahawanan serta kemahiran.

Peranan wanita dalam keusahawaan teknologi sebenarnya dapat diposisikan kepada mempromosikan amalan lestari dalam ekonomi, sistem sosial dan alam sekitar, untuk mencapai pembangunan yang mampan (Kalpana Aparna, 2018; Artee Aggrawal, 2019). Menyedari akan kepentingan wanita dalam kegiatan keusahawanan, negara-negara di dunia menerapkan agenda keusahawanan dalam dasar makro mereka, seperti pelan pembangunan jangka pendek, dasar perindustrian dan dasar inovasi bagi memberikan peluang kepada wanita menceburi serta membangunkan perniagaan mereka (Dasar Keusahawanan Negara 2030, 2019).

Selaras dengan pembangunan wanita global, wanita Malaysia juga tidak ketinggalan mengukir nama mereka dalam dunia keusahawanan teknologi. Golongan wanita mampu menguasai bidang keusahawanan dengan menerokai ruang dan peluang pasaran yang wujud dalam sektor tersebut (Bernama, September 2023). Pengusaha wanita dalam bidang teknologi dan keusahawanan di Malaysia telah mencapai beberapa kejayaan yang mengagumkan. Mereka tidak hanya berjaya mengatasi cabaran dalam industri yang sering didominasi oleh lelaki, tetapi juga telah berjaya mencipta impak yang signifikan dalam pembangunan ekonomi negara.

Rozita Mohd. Saleh adalah salah seorang pengasas aplikasi pemesanan teksi iaitu *MyTeksi* atau *Grab* terbesar di Asia Tenggara, *Grab*. Dengan visi dan kepimpinannya, aplikasi ini berkembang pesat di Malaysia dan rantau Asia Tenggara, mengubah cara masyarakat bergerak dalam bandar. Selain itu, Datin Paduka Marina Mahathir (Zubedy) ialah pengasas syarikat pemasaran dan konsultansi Zubedy. Selain perniagaannya, Marina Mahathir juga memainkan peranan penting dalam

mempromosikan kesedaran sosial dan hak wanita di Malaysia (Nurin Asyikin Ahmad, 2021).

Nadira Yusoff (Katsana) merupakan pengasas Katsana, syarikat teknologi yang mengkhusus dalam keselamatan dan pengurusan kenderaan bermotor. Produk tersebut membantu pemilik kenderaan mengawal dan memantau kenderaan mereka melalui teknologi GPS. Tambahan pula Yasmin Mahmood (FutureReadyConsulting) adalah pengasas FutureReadyConsulting, syarikat konsultansi yang membantu organisasi mengurus perubahan dan inovasi. Beliau juga merupakan personaliti terkenal dalam bidang teknologi dan keusahawanan di Malaysia. Vivy Yusof (FashionValet) adalah pengasas '*FashionValet*', platform e-dagang yang terkenal dengan koleksi fesyen terkini. Beliau berjaya menjadikan '*FashionValet*' sebagai destinasi utama untuk membeli dalam talian di Malaysia (Nurin Asyikin Ahmad, 2021).

Perkembangan dan pembangunan PKS di Malaysia merupakan titik permulaan terhadap perkembangan keusahawanan dalam kalangan wanita (Syed Khurram Ali Jafri & Wafa Khurram, 2019). Laporan khas SME Corp menjelaskan bahawa terdapat sebanyak 187,265 pertubuhan milikan wanita menyumbang 20.3 peratus daripada keseluruhan sektor ekonomi pada tahun 2015. Jadual 1.3 menunjukkan peratusan perniagaan milikan wanita yang berdaftar mengikut lima sektor utama PKS pada tahun 2016.

Jadual 1.3*Peratusan Perniagaan PKS Wanita yang Berdaftar Mengikut Sektor di Malaysia*

Sektor PKS	Sumbangan (%)
Perkhidmatan	92.7
Pembuatan	5.1
Pertanian	0.8
Perlombongan & Pengkuarian	0.01
Pembinaan	1.4
Jumlah	100%

Diadaptasi daripada SME Corp, 2022, <http://www.smecorp.gov.my/index.php/en/>

Kerajaan sentiasa menggalakkan penyertaan wanita dalam proses pembangunan negara dengan membuka peluang-peluang yang lebih luas kepada mereka bagi menceburi bidang sosial, ekonomi atau politik. Sehubungan dengan itu, beberapa institusi telah ditubuhkan untuk mengintegrasikan wanita dalam aliran utama pembangunan. Kerajaan telah berusaha keras untuk memupuk keusahawanan dalam kalangan wanita melalui pelaburan dalam bidang pendidikan, latihan dan keusahawanan serta juga dari segi bantuan kewangan oleh pelbagai agensi kerajaan (JPM, 2020). Penubuhan Kementerian Usahawan dan Koperasi Pembangunan (MECD), KPWKM dan *Small and Medium Industries Development Corporation* (SMIDEC) masing-masing mempunyai matlamat untuk mempromosikan keusahawanan wanita di dalam negara.

Laporan Jabatan Perangkaan Malaysia (JPM) (2021) melaporkan bahawa, sebanyak 130 syarikat yang dimiliki oleh wanita telah menyertai *Women Exporters*

Development Programme (WEDP) di bawah MATRADE yang bertujuan untuk membantu usahawan wanita dalam membangunkan kemahiran dan pengetahuan yang diperlukan untuk menembusi dan mengembangkan pasaran eksport di luar negara. Terdapat lebih enam ribu peserta wanita yang menyertai program kemahiran I-KeuNita WANITA dan *Development of Women Entrepreneurship Initiative Programme* (DeWI) di bawah Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) yang bertujuan untuk membantu wanita meningkatkan potensi mereka untuk berdikari dalam menambahbaik ekonomi selepas memperoleh kemahiran melalui latihan yang dijalankan di setiap Pejabat Pembangunan Wanita Negeri (PPWN). Usahawan wanita yang berjaya dilahirkan memperoleh pendapatan bulanan RM3,500 atau lebih (JPM, 2021).

Rancangan Malaysia ke-12. Rancangan ini memperuntukkan lebih RM20 bilion untuk memacu agenda transformasi pendigitalan dan teknologi (Utusan Malaysia, Oktober 2022). Di samping itu, kerajaan juga meningkatkan penyertaan wanita dalam sektor teknokeusahawanan melalui kerjasama dengan institusi pengkajian dan perusahaan berasaskan teknologi yang lebih besar.

Namun demikian, bekas Menteri Pengajian Tinggi, Datuk Seri Dr Noraini Ahmad, mengatakan bahawa Laporan Jurang Gender Global 2021 yang dikeluarkan oleh Forum Ekonomi Dunia (WEF) menunjukkan bahawa Malaysia berada pada kedudukan ke-104, daripada 156 negara dari segi penyertaan wanita dalam sektor ekonomi. Seterusnya, hanya 10.6 peratus graduan memilih keusahawanan sebagai kerjaya, sementara 44.5 peratus memilih untuk bekerja di sektor swasta tempatan,

sektor kerajaan atau institusi berkanun sebanyak 20.6 peratus, syarikat multinasional swasta 17.70 peratus, badan bukan kerajaan atau lain-lain sebanyak 6.6 peratus (Suhaila Nadzri, Salmy Edawaty Yaacob & Siti Syuhada Abd Rahman, 2020). Lebih menyedihkan, Suzana Md Samsudi (2022) pula menyatakan hanya 13.1 peratus dari 61 orang graduan sarjana wanita muda keusahawanan memulakan perniagaan sendiri dalam tempoh enam bulan selepas tamat pengajian. Namun begitu, disebalik isu kecenderungan rakyat Malaysia untuk “makan gaji” berbanding menjadi usahawan, masih terdapat ramai usahawan PKS terdiri daripada kalangan usahawan wanita.

Tambahan pula, kerajaan sentiasa berusaha untuk mengoptimumkan potensi wanita dalam pembangunan negara. Namun demikian, menurut Ahmad Rafli Che Omar et al. (2020) pengembangan teknousahawan wanita Malaysia tidak konsisten, dan terdapat pembaziran sumber. Hal ini kerana, langkah pembangunan dilaksanakan oleh pelbagai kementerian, agensi dengan pelaksanaan yang berbeza mengakibatkan kegagalan untuk menerapkan kompetensi dan kemahiran dalam kalangan teknousahawan wanita. Di samping itu, kursus yang dijalankan juga tidak menumpukan pada kemahiran teknikal, perniagaan dan pemikiran inovatif yang menjadi teras kejayaan dalam bidang teknokeusahawanan. Oleh itu, bagi melahirkan ramai teknousahawan wanita yang berjaya dalam bidang perniagaan yang diceburi, usaha untuk memahami faktor yang mendorong kejayaan teknousahawan adalah sesuatu yang wajar dilakukan.

Menurut Ellen Rusliati et al. (2022), bidang teknokeusahawanan adalah pendorong inovasi yang merangsang idea-idea baharu untuk berjaya. Oleh itu, kejayaan wanita, terutamanya dalam bidang teknokeusahawanan harus diberi perhatian yang

khusus. Hal ini menjelaskan bahawa masih banyak ruang dan peluang yang boleh diterokai dalam mengandakan bilangan wanita yang berjaya dalam bidang teknokeusahawanan di Malaysia. Terdapat banyak faktor kejayaan yang mendorong seseorang wanita melibatkan diri dalam bidang teknousahawan. Kajian Anis Solehin Hussain@Othman & Sharifah Rohayah Sheik Dawood, (2020) menyatakan bahawa faktor kejayaan wanita dipengaruhi oleh keunikan seseorang peniaga dalam melestarikan perniagaan mereka sejak turun-temurun. Keunikan budaya yang berbeza merangkumi sikap, cara berniaga, dan aspek-aspek yang dititikberatkan dalam perniagaan sehingga mampu bertahan walaupun dihipit pelbagai masalah ekonomi negara.

Selain itu, faktor-faktor kejayaan banyak dipengaruhi oleh pelbagai sebab sama ada dipengaruhi oleh faktor dalaman ataupun luaran. Antara faktor kejayaan teknousahawan yang dikenal pasti adalah pembaharuan dalam produk yang ditawarkan, memahami perubahan pasaran dengan tepat, mempunyai daya usaha dan daya saing yang tinggi, semangat keusahawanan yang jitu, proaktif, dan motivasi sendiri yang tinggi untuk berjaya (Kesavan Nallaluthan, 2022). Di samping itu Siti Faridzah Nor Pazil et al. (2021) pula menyatakan bahawa faktor intrinsik, seperti motivasi, suka akan pembaharuan, kecekalan dan berani mengambil risiko juga merupakan faktor tarikan yang mendorong kejayaan teknousahawan wanita. Faktor ekstrinsik pula adalah seperti sumber kewangan, sumber pengeluaran, dan faktor persekitaran yang menjadi faktor tolakan yang menggalakkan wanita terlibat dan berjaya dalam bidang teknokeusahawanan (Zaleha Embong & Fairuz A'dilah Rusdi, 2021).

Kesimpulannya, melihat kepada kepentingan teknousahawan wanita dalam sektor PKS di Malaysia serta kekangan yang dihadapi oleh teknousahawan wanita untuk berjaya, satu kajian yang menyeluruh berkaitan faktor-faktor kejayaan perlu dilakukan bagi meningkatkan penglibatan serta meningkatkan bilangan wanita yang berjaya dalam bidang teknokeusahawanan. Dengan demikian, pengkaji akan mengkaji apakah faktor-faktor yang mempengaruhi kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia kerana kejayaan kaum wanita ini menyumbang kepada pembangunan ekonomi negara.

1.3 Penyataan Masalah

Kejayaan wanita dalam bidang teknokeusahawanan menjadi satu persoalan yang harus ditelusi. Hal ini kerana, laporan Jurang Gender Global yang dilaporkan oleh Forum Ekonomi Dunia pada tahun 2024, memperlihatkan Malaysia berada pada kedudukan ke-102 daripada 146 buah negara dari segi penyertaan wanita dalam sektor ekonomi. Ini menunjukkan penurunan berbanding dengan tahun 2023 kerana penyertaan wanita dalam sektor ekonomi berada pada kedudukan ke-89. Laporan Jabatan Perangkaan Malaysia (JPM) pada November 2022 juga menunjukkan bahawa hanya 45.5 peratus wanita yang menyertai bidang ekonomi di Malaysia dan ini turut diburukkan lagi dengan anggaran perolehan gaji yang berbeza di mana lelaki menerima anggaran pendapatan sekitar RM37,020, berbanding wanita di paras RM35,616 (JPM, 2022).

Seterusnya, laporan khas SME Corp juga menjelaskan bahawa terdapat sebanyak 187,265 pertubuhan milikan wanita di Malaysia yang hanya menyumbang

sebanyak 20.3 peratus daripada keseluruhan sektor ekonomi (SME Corp, 2022). Laporan tersebut juga menyatakan bahawa 92.7 peratus wanita hanya terlibat dalam sektor perkhidmatan berbanding dengan sektor ekonomi lain yang menunjukkan penglibatan serta kejayaan wanita yang tidak seimbang. Kajian Nor Azira Ayob et. al (2023) menyatakan bahawa penurunan kadar penyertaan wanita dalam sektor ekonomi Malaysia bukan sahaja menjejaskan pertumbuhan ekonomi tetapi juga mengurangkan bilangan wanita yang berjaya dalam sektor ekonomi, terutamanya dalam bidang keusahawanan yang berteknologi tinggi.

Wanita dikaitkan dengan tanggungjawab mereka terhadap keluarga dan pekerjaan. Laporan Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat pada tahun 2020 menunjukkan bahawa lebih daripada 60 peratus usahawan wanita di Malaysia mengakui bahawa tanggungjawab keluarga merupakan salah satu penghalang terbesar kepada kejayaan perniagaan mereka (Haslinda Abdullah, 2023). Mereka juga sering disosialisasikan dengan isu perkahwinan, rumah tangga dan tanggung jawab sebagai seorang isteri serta ibu (Zaleha Embong & Fairuz A'dilah Rusdi, 2021). Menurut Guych Nuryyev et al. (2020) usahawan wanita di Asia Tenggara, termasuk Malaysia sering mengorbankan masa untuk memenuhi tanggungjawab keluarga berbanding dengan kerjaya dan keadaan ini menghalang mereka daripada mengambil peluang yang boleh membawa kepada kejayaan perniagaan. Kesukaran mengimbangi tuntutan kerja dengan tanggungjawab terhadap keluarga pada masa yang sama menyebabkan teknousahawan wanita gagal mengekal, mengurus serta berjaya dalam bidang teknokeusahawanan. Akibatnya, wanita memilih untuk mengekalkan perniagaan mereka dalam skala yang kecil kerana lebih mudah untuk mengendalikan

dan mengurus tuntutan kerja dan keluarga pada masa yang sama (Syed Khurram Ali Jafri & Wafa Khurram, 2019).

Teknousahawan wanita juga mengamalkan budaya pemikiran *fixed mindset* iaitu gagal berfikir di luar kotak yang boleh membawa kepuasan sendiri. Hal ini disokong oleh Artee Aggrawal (2017) yang menyatakan bahawa teknousahawan wanita menceburi bidang perniagaan semata-mata kerana ingin mendapatkan pendapatan untuk menyara kehidupan. Cabaran ini merupakan salah satu penghalang terhadap kejayaan dari perspektif bukan kewangan. Kajian lepas menunjukkan bahawa wanita sering merasa kurang puas dengan pencapaian mereka berbanding lelaki, walaupun mereka bekerja keras dan berjaya mencapai objektif perniagaan tertentu (Nurul Amira Omar et al., 2022). Faktor seperti ketidakseimbangan antara kerja dan kehidupan peribadi, persepsi masyarakat terhadap peranan wanita, serta tekanan untuk memenuhi jangkaan sosial boleh menurunkan tahap kepuasan sendiri mereka. Keadaan ini boleh menyebabkan mereka kurang yakin untuk meneroka peluang baru, mengambil risiko, atau meluaskan perniagaan, yang seterusnya menghalang kejayaan jangka panjang mereka.

Kajian lepas juga menunjukkan bahawa usahawan wanita lebih cenderung menghadapi tekanan emosi dan psikologi yang lebih tinggi berbanding lelaki, disebabkan oleh tuntutan dari kedua-dua aspek perniagaan dan keluarga (Artee Aggrawal, 2019). Budaya dan harapan sosial yang menuntut wanita untuk memainkan peranan yang lebih besar dalam urusan rumah tangga, walaupun mereka terlibat dalam perniagaan menyebabkan menghadapi tekanan atau stres yang tinggi. Ini termasuk kekurangan kerjasama dalam pengurusan rumah tangga, kurangnya pemahaman

terhadap keperluan perniagaan, dan keengganan suami untuk membenarkan mereka meluangkan lebih banyak masa untuk perniagaan. Kajian oleh Thuaibah @ Suaibab Abu Bakar et al. (2017) menunjukkan bahawa usahawan wanita yang tidak dapat menguruskan stres dengan baik sering kali mengalami penurunan produktiviti, ketidakupayaan untuk membuat keputusan yang berkesan, dan akhirnya menjejaskan pertumbuhan perniagaan mereka. Laporan Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (2020) juga menunjukkan bahawa 45 peratus usahawan wanita di Malaysia melaporkan stres sebagai salah satu faktor utama yang menghalang kemajuan mereka dalam perniagaan.

Cabaran berkaitan dengan masalah kesukaran penyerapan teknologi canggih yang menghalang kejayaan teknousahawan wanita. Laporan Perbadanan Digital Malaysia (MDEC) menunjukkan bahawa walaupun wanita merangkumi 55.1 peratus daripada tenaga kerja Malaysia pada tahun 2022, hanya 35 peratus wanita mewakili industri keusahawanan digital (*The Star*, Mac 2024). Hal ini juga disokong oleh kajian Irene (2019) yang menyatakan bahawa platform maya dan kewujudan pelbagai e-pasaran menjadi satu cabaran yang rumit kepada teknousahawan wanita untuk menguruskan perniagaan. Tambahan pula, laporan GEI pada tahun 2019 melaporkan bahawa, teknousahawan wanita memperoleh markah yang terendah bagi kategori *technology absorption* iaitu sebanyak sembilan peratus. Ini menunjukkan bahawa, terdapat jurang ketara dalam penyerapan teknologi yang mengekang daya saing dan kejayaan teknousahawan wanita (Nurin Asyikin Ahmad, 2021).

Inovasi adalah intipati kepada kejayaan seseorang teknousahawan wanita. Sungguhpun demikian, kesedaran tentang keperluan inovasi dalam penciptaan produk

atau perkhidmatan dalam kalangan teknousahawan wanita masih berada pada tahap yang rendah berbanding dengan kaum lelaki (Nurin Asyikin Ahmad, 2021). Keadaan ini terbukti menerusi perincian kedudukan wanita Malaysia dalam pelbagai indeks global berkaitan dengan inovasi. Teknousahawan wanita jauh ketinggalan dari segi *knowledge creation*, *product innovation* dan *high growth* berbanding dengan kaum lelaki. Bagi kategori *product innovation* Malaysia memperoleh markah 12 peratus (DKN 2030, 2019).

Motivasi kejayaan yang rendah dalam kalangan teknousahawan wanita menyebabkan mereka malas mencari dan mencuba peluang baharu bagi mengembangkan perniagaan mereka ke tahap yang lebih tinggi (Janain Burut, 2018). Hal ini bersesuaian dengan pendapat Syed Khurram Ali Jafri & Wafa Khurram (2019) menyatakan bahawa teknousahawan wanita di Malaysia cenderung menceburi dalam bidang teknokeusahawanan yang tidak memerlukan kemahiran yang kompleks, modal yang kecil, penggunaan teknologi yang sederhana serta berisiko rendah. Menurut Ketua Eksekutif Usanita Sdn Bhd, Datin Adzliana Prof. Dato Seri Dr. Hassan berkata era pendigitalan sudah mendominasi dunia, namun masih ada sebahagian daripada wanita yang menolak kemudahan canggih kerana terlalu selesa dengan sistem konvensional (Sinar Harian, Oktober 2022).

Selanjutnya, kegagalan teknousahawan wanita untuk mengekalkan daya saing dan membawa perniagaan ke tahap yang lebih tinggi disebabkan oleh aspek kompetensi teknousahawan yang rendah (Md Isa Yusuff, 2022). Isu yang terbesar dalam aspek kompetensi teknousahawan adalah kesukaran mengimbangi penawaran dan permintaan jenis kompetensi yang diperlukan oleh teknousahawan wanita dalam pelbagai sektor

(Muhammad Ridhuan Abdul Rahman, 2019). Hal ini menyebabkan ramai teknousahawan wanita terperangkap dalam situasi di mana mereka memilih perniagaan teknokeusahawanan yang tidak sepadan dengan kompetensi yang dimiliki. Maka, pergantungan kepada teknousahawan wanita yang berkemahiran rendah mengganggu pertumbuhan produktiviti yang stabil.

Kadar penglibatan teknousahawan wanita dalam program latihan teknousahawan adalah rendah dan tidak berfokus pada keperluan pasaran semasa. Statistik daripada MDEC, menunjukkan bahawa dalam tempoh masa lapan tahun hanya 57 peratus usahawan wanita menyertai Program eUsahawan iaitu dari tahun 2015 hingga 2023 (*The Star*, Mac 2024). Selain itu, penglibatan wanita hanya tertumpu kepada latihan asas dalam bidang-bidang tertentu iaitu 30 peratus dalam sektor pembuatan, 16 peratus dalam kecantikan dan kesihatan serta 10 peratus dalam bidang reka bentuk pakaian (*The Star*, Mac 2024). Penglibatan wanita dalam latihan teknokeusahawanan adalah tidak menyeluruh serta tidak berfokus dalam bidang latihan seperti bimbingan teknologi berbentuk praktikal dan teori, perundingan teknikal, rekabentuk dan pembangunan produk, kemudahan dan sokongan pengkajian, ruang inkubator teknologi, sangkutan (*attachment*), rundingcara perniagaan, promosi dan pemasaran atas talian (Meor Riduwan Meor Ahmad, 2022).

Laporan Khas SME Corp. pada tahun 2022 menunjukkan bahawa 26 peratus perusahaan yang diterajui oleh wanita dilaporkan menghadapi risiko ditutup secara kekal dalam tempoh tiga bulan berbanding dengan 18 peratus perusahaan yang diterajui oleh lelaki. Hal ini kerana perusahaan yang diterajui oleh wanita lebih rentan serta kurang kemampuan mengatasi risiko perniagaan disebabkan oleh tiada pengalaman

kerja lepas, kemahiran yang rendah, serta kekurangan produk yang berinovatif (Syed Khurram Ali Jafri & Wafa Khurram, 2019). Selain itu, terdapat juga beberapa kajian terdahulu yang menyatakan bahawa masih kurang kajian yang berkaitan dengan pengaruh pengalaman kerja dengan kejayaan (Mai & Gu, 2012; Shamsul Hana Abd Rani, 2019). Bagi mengisi kekosongan ini, kajian ini menentukan hubungan pengalaman kerja dengan kejayaan wanita dalam konteks teknokeusahawanan.

Sehingga kini, kajian tentang hubungan ciri-ciri keusahawanan dan kejayaan teknousahawan wanita di Malaysia masih kurang. Tambahan pula, kajian terdahulu menyatakan bahawa masih terdapat ketidakpastian tentang ciri-ciri keusahawanan yang mempengaruhi kejayaan teknousahawan wanita (Shamsul Hana Abd Rani, 2019). Perkara ini disokong oleh kajian yang dilakukan oleh Anim Zalina Azizan et al. (2021) yang menyatakan bahawa kajian berkaitan dengan kejayaan teknousahawan, terutamanya dalam konteks teknousahawan wanita PKS adalah kurang. Selain itu, terdapat beberapa kajian tentang hubungan kejayaan teknousahawan wanita dengan kompetensi (Muhamamd Zulhafizi Mohd Yusof & Zurinah Tahir, 2021) yang dilakukan secara umum. Namun begitu, terdapat juga beberapa kajian terdahulu yang menyatakan bahawa masih kurang kajian yang berkaitan dengan kompetensi teknousahawan wanita PKS (Romy Abd Kadir, 2019; Janain Burut, 2018). Maka, bagi mengisi jurang kajian tersebut, pengkaji menjalankan kajian ini bagi mengenal pasti faktor-faktor yang mempengaruhi kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

Dalam bidang teknokeusahawanan, kejayaan wanita sebagai seorang teknousahawan adalah sesuatu yang positif untuk pembangunan ekonomi negara. Menurut Syed Khurram Ali Jafri & Wafa Khurram (2019), peranan wanita dalam

ekonomi meningkat dari semasa ke semasa dan kumpulan ini memainkan peranan yang penting dalam memacu pembangunan ekonomi negara Malaysia. Oleh itu, adalah amat merugikan sekiranya perspektif kejayaan wanita dalam perkembangan bidang teknokeusahawan tidak diberikan perhatian yang sewajarnya.

1.4 Objektif Kajian

Objektif kajian ialah sasaran sebenar serta tujuan khusus yang perlu dicapai dalam menyelesaikan sesuatu pengkajian (Fauzi Hussin, Jamal Ali & Mohd Saifoul Zamzuri Noor, 2021). Oleh itu, seseorang pengkaji harus menyatakan objektif dengan jelas. Objektif bagi kajian ini adalah untuk mengenal pasti ciri, kompetensi dan pengalaman kerja sebagai faktor kejayaan dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

Secara khususnya, objektif kajian adalah seperti yang berikut:

- 1.3.1 Menenal pasti tahap pemboleh ubah dan dimensi ciri-ciri keusahawanan, kompetensi teknousahawan, pengalaman kerja, latihan teknousahawan dan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia;
- 1.3.2 Menentukan hubungan antara ciri-ciri keusahawanan, kompetensi teknousahawan, pengalaman kerja dan latihan teknousahawan dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia;
- 1.3.3 Menentukan latihan teknousahawan sebagai moderator dalam hubungan antara ciri-ciri keusahawanan, kompetensi teknousahawan dan pengalaman kerja dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia; dan

- 1.3.4 Menentukan ciri-ciri keusahawanan, kompetensi teknousahawan dan pengalaman kerja sebagai faktor peramal terhadap kejayaan dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

1.5 Persoalan Kajian

Bagi memberikan penumpuan penuh kepada tujuan pengkajian ini, objektif-objektif di atas dinyatakan dalam bentuk persoalan seperti berikut:

- 1.4.1 Apakah tahap ciri-ciri keusahawanan dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?

- 1.4.2 Apakah tahap kompetensi teknousahawan dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?

- 1.4.3 Apakah tahap pengalaman kerja dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?

- 1.4.4 Apakah tahap latihan teknousahawan dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?

- 1.4.5 Apakah tahap kejayaan dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?

- 1.4.6 Apakah tahap dimensi motivasi sendiri dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?

- 1.4.7 Apakah tahap dimensi pemikiran inovatif dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?

- 1.4.8 Apakah tahap dimensi kerohanian dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.9 Apakah tahap dimensi kompetensi mencari peluang dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.10 Apakah tahap dimensi kompetensi kepimpinan dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.11 Apakah tahap dimensi kompetensi strategik dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.12 Apakah tahap dimensi kompetensi komitmen dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.13 Apakah tahap dimensi kompetensi hubungan dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.14 Apakah tahap dimensi kompetensi mencari idea baharu dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.15 Apakah tahap dimensi kepuasan sendiri dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.16 Apakah tahap dimensi keseimbangan kerja-keluarga dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.17 Adakah terdapat hubungan antara ciri-ciri keusahawanan dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.18 Adakah terdapat hubungan antara kompetensi teknousahawan dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.19 Adakah terdapat hubungan antara pengalaman kerja dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?

- 1.4.20 Adakah terdapat hubungan antara latihan teknousahawan dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.21 Adakah latihan teknousahawan berperanan sebagai moderator dalam hubungan antara ciri-ciri keusahawanan dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.22 Adakah latihan teknousahawan berperanan sebagai moderator dalam hubungan antara kompetensi dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.23 Adakah latihan teknousahawan berperanan sebagai moderator dalam hubungan antara pengalaman kerja dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.24 Adakah ciri-ciri keusahawanan berperanan sebagai faktor peramal terhadap kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.25 Adakah kompetensi teknousahawan berperanan sebagai faktor peramal terhadap kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.26 Adakah pengalaman kerja berperanan sebagai faktor peramal terhadap kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?
- 1.4.27 Adakah ciri-ciri keusahawanan, kompetensi teknousahawan dan pengalaman kerja berperanan sebagai faktor peramal terhadap kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia?

1.6 Hipotesis Kajian

Menurut Zaki & Saiman (2021), hipotesis kajian ialah suatu pernyataan atau saranan sementara tentang hubungan antara dua atau lebih pemboleh ubah. Tambahan pula,

setiap hipotesis harus spesifik serta boleh diuji tentang perkara yang dijangka akan berlaku dalam kajian. Hipotesis juga dikenali sebagai teori sementara yang mungkin benar atau tidak. Benar atau tidak bergantung kepada hasil dapatan yang akan diperoleh dalam kajian (Fauzi Hussin, Jamal Ali, & Mohd Saifoul Zamzuri Noor, 2021). Jadi, berdasarkan persoalan kajian di atas, hipotesis kajian adalah seperti berikut;

H_{a1} : Terdapat hubungan antara ciri-ciri keusahawanan dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

H_{a2} : Terdapat hubungan antara kompetensi teknousahawan dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

H_{a3} : Terdapat hubungan antara pengalaman kerja dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

H_{a4} : Terdapat hubungan antara latihan teknousahawan dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

H_{a5} : Latihan teknousahawan berperanan sebagai moderator dalam hubungan antara ciri-ciri keusahawanan dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

H_{a6} : Latihan teknousahawan berperanan sebagai moderator dalam hubungan antara kompetensi dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

H_{a7} : Latihan teknousahawan berperanan sebagai moderator dalam hubungan antara pengalaman kerja dengan kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

H_{a8} : Ciri-ciri keusahawanan berperanan sebagai faktor peramal terhadap kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

H_{a9} : Kompetensi teknousahawan berperanan sebagai faktor peramal terhadap kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

H_{a10}: Pengalaman kerja berperanan sebagai faktor peramal terhadap kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

H_{a11}: Ciri-ciri keusahawanan, kompetensi teknousahawan dan pengalaman kerja berperanan sebagai faktor peramal terhadap kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

1.7 Kerangka Konseptual Kajian

Hasil daripada pernyataan masalah, persoalan kajian, objektif kajian dan tinjauan literatur, bahagian ini menjelaskan kerangka konsep kajian ini. Kerangka konsep menghuraikan persoalan kajian berhubungan dengan penulisan yang relevan yang perlu mengandungi idea asas yang dikaji, pemboleh ubah yang terlibat dan sampel kajian (Simon, Maribel & Andrew, 2016). Kerangka konseptual kajian akan menghuraikan rangka kerja yang akan menyumbang kepada laporan pengkajian dalam dua elemen iaitu mengenal pasti pemboleh ubah kajian serta menjelaskan hubungan antara pemboleh ubah (Fauzi Hussin, Jamal Ali, & Mohd Saifoul Zamzuri Noor, 2021).

Kerangka konseptual kajian ini terdiri daripada pemboleh ubah tidak bersandar, pemboleh ubah bersandar dan pemboleh ubah moderator yang diadaptasi daripada beberapa teori dan model keusahawanan. Teori dan model keusahawanan yang digunakan dalam kajian ini ialah Teori Sosial Kognatif Kerjaya (Bandura, 1986), Teori Pembangunan Keusahawanan (McClelland, 1985; Joseph A.Schumpter, 1934; Max Weber, 1930), Teori Modal Insan (Becker, 1993) dan Model Daya Saing IKS (Man et al., 2002).

Pemboleh ubah tidak bersandar terdiri daripada konstruk ciri-ciri keusahawanan, kompetensi dan pengalaman kerja manakala pemboleh ubah bersandar dalam kajian ini ialah kejayaan teknousahawan wanita. Dimensi-dimensi yang terkandung dalam ciri-ciri keusahawanan adalah motivasi sendiri, pemikiran inovatif dan kerohanian dan diadaptasi daripada Teori Pembangunan Keusahawanan.

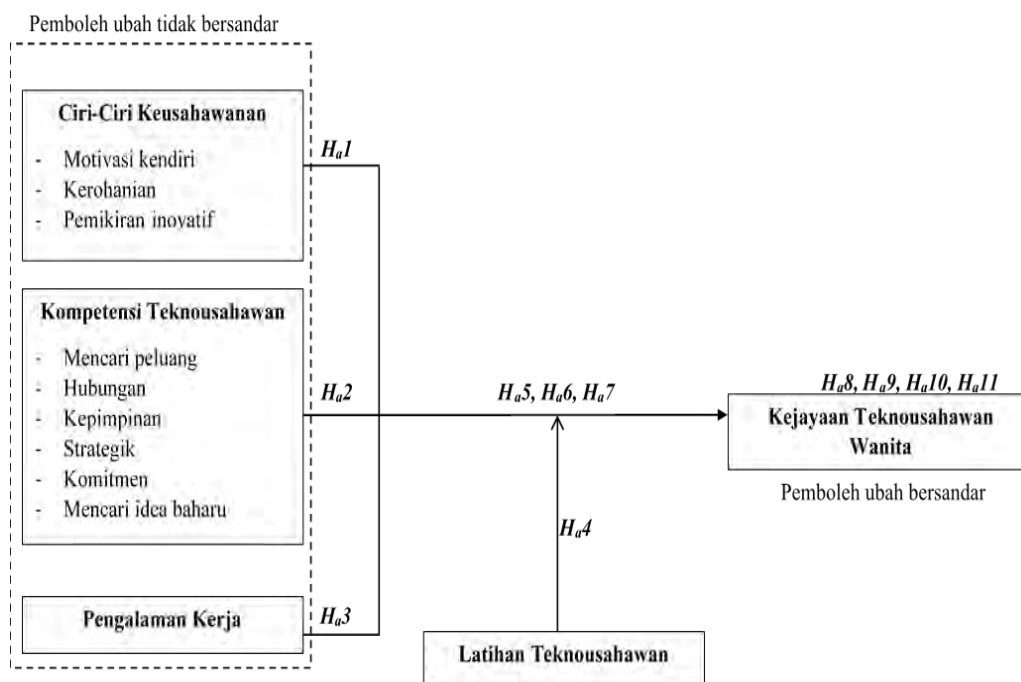
Seterusnya, dimensi kompetensi teknousahawan adaptasi daripada Model Daya Saing IKS (Man et al., 2002). Model Daya Saing ini merangkumi enam kompetensi utama iaitu kompetensi mencari peluang, kompetensi kepimpinan, kompetensi strategik, kompetensi komitmen, kompetensi hubungan dan kompetensi mencari idea baharu. Pemboleh ubah tidak bersandar yang ketiga ialah pengalaman kerja yang dikenal pasti berdasarkan kajian-kajian lepas. Konstruk ini disokong oleh Teori Modal Insan (Becker, 1993). Latihan teknousahawan pula merupakan pemboleh ubah moderator kajian ini dan dikenal pasti berdasarkan kajian-kajian lepas.

Semua teori dan model ini menjadi panduan kepada pengkaji untuk mengenal pasti ciri-ciri keusahawanan, kompetensi teknousahawan, pengalaman kerja dan latihan teknousahawan wanita PKS di Malaysia. Rajah 1.1 menunjukkan kerangka konseptual yang digunakan untuk kajian ini.

Rajah 1.1

Kerangka Konseptual Kajian

Berdasarkan Rajah 1.1 di atas, Teori Sosial Kognatif Kerjaya oleh Bandura (1986), menerangkan tentang hubungan antara kemajuan kerjaya wanita atau kejayaan dengan faktor individu dan faktor persekitaran. Faktor individu seperti ciri-ciri keusahawanan, kemahiran dan pengalaman kerja manakala faktor persekitaran seperti pengaruh kontekstual, sokongan organisasi dalam bentuk penyediaan aktiviti-aktiviti latihan dan kepuasan kerja.

Kerangka konseptual ini turut disokong oleh teori lain iaitu Teori Pembangunan Keusahawanan (McClelland, 1985; Schumpter, 1934; Weber, 1930) dan Teori Modal Insan (Becker, 1993). Teori Pembangunan Keusahawanan menerangkan tiga pendekatan iaitu pendekatan ekonomi, sosiologi dan psikologi yang mempengaruhi kejayaan seseorang usahawan. Pendekatan ekonomi oleh Joseph A. Schumpter (1934)

menekankan bahawa ciri pemikiran inovatif penting bagi pencapaian tinggi manakala pendekatan sosiologi oleh Max Weber (1930) pula menekankan ciri kerohanian sebagai asas untuk mencapai kejayaan dalam kegiatan ekonomi (Janain Burut, 2018).

Pendekatan psikologi oleh McClelland (1985) pula menekankan bagaimana motivasi sendiri mempengaruhi pencapaian prestasi kerja. Teori Modal Insan (Becker, 1993) pula menjelaskan hubungan antara pengalaman kerja dan latihan dengan kejayaan keusahawanan wanita. Dimensi kompetensi pula diadaptasi daripada Model Daya Saing IKS (Man et al., 2002). Model Daya Saing IKS (Man et al., 2002) menyatakan bahawa kompetensi yang penting kepada seorang usahawan adalah kompetensi mencari peluang, kompetensi hubungan, kompetensi mencari idea baharu, kompetensi kepimpinan, kompetensi strategik dan kompetensi komitmen.

1.8 Definisi Operasional

Definisi operasional ialah menjelaskan pengertian item yang dikaji (Ming & Zaidi, 2021). Definisi yang digunakan dalam kajian ini adalah bersumberkan definisi yang digunakan oleh pengkaji-pengkaji terdahulu dan diadaptasikan dalam kajian ini. Definisi operational yang digunakan dalam kajian ini perlu dijelaskan dengan terperinci supaya dapat memberikan kefahaman yang realistik kepada pembaca. Antaranya ialah:

1.8.1 Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS)

Menurut Janain Burut (2018), PKS sering diklasifikasikan berdasarkan jumlah pekerja dan/atau oleh nilai aset mereka dan pengelasan saiz adalah berbeza-beza mengikut kawasan dan negara relatif dengan saiz ekonomi itu. Takrifan PKS telah dikemas kini pada tahun 2013 berdasarkan jumlah jualan tahunan dan bilangan pekerja sepenuh masa (SME Corp, 2013). PKS di dalam kajian ini adalah merujuk kepada jumlah pekerja sepenuh masa dalam sesebuah syarikat mengikut kategori yang ditetapkan iaitu tidak melebihi 200 orang.

1.8.2 Teknologi

Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka (2023), edisi keempat membawa maksud teknologi, satu aktiviti atau kajian yang menggunakan pengetahuan sains untuk tujuan praktis dalam industri, pertanian, perubatan, perniagaan, sains gunaan dan lain-lain; kaedah atau proses menangani sesuatu masalah teknikal; maklumat secara elektronik; maklumat dan komunikasi teknologi yang berkaitan dengan pemerolehan, penyimpanan, pemprosesan dan penyebaran maklumat melalui penggunaan teknologi komputer dan telekomunikasi; teknologi yang berasaskan kajian saintifik termaju seperti penggunaan peralatan elektronik yang canggih. Teknologi dari perspektif perniagaan merujuk kepada pembangunan dan penggunaan teknologi komputer dan peralatan elektronik yang canggih seperti e-mel, laman web, perisian, perkakasan elektronik, sistem yang mempengaruhi peningkatan kualiti dan kuantiti keluaran yang dihasilkan (Janain Burut, 2018). Teknologi dalam kajian ini merujuk kepada

penggunaan aplikasi sosial, e-mel, laman web, perisian *Microsoft office*, perisian grafik, perisian reka bentuk, jentera, perkakasan teknologi dan sistem penjualan dan pembelian atas talian yang diguna pakai oleh teknousahawan wanita PKS dalam menghasilkan produk, menawarkan perkhidmatan, mereka bentuk produk, pembungkusan, promosi dan pemasaran.

1.8.3 Teknokeusahawanan

Menurut Salpiah Suradi et al. (2017), teknokeusahawanan merujuk aktiviti keusahawanan yang bersandarkan teknologi, sama ada dalam pengurusan, proses mahupun pengeluaran produk. Romy Abd Kadir (2019) menyatakan bahawa teknokeusahawanan merupakan satu proses dan pembentukan perniagaan baharu yang melibatkan teknologi sebagai asasnya, dengan harapan penciptaan strategi dan inovasi yang sesuai. Oleh itu, teknokeusahawanan ialah aktiviti keusahawanan yang dijalankan oleh usahawan wanita PKS berteraskan teknologi terbaharu.

1.8.4 Teknousahawan Wanita

Menurut Dutse et al. (2013) mendefinisikan teknousahawan wanita sebagai usahawan wanita yang menggabungkan kemahiran keusahawanan dan teknologi. Sementara itu, Syed Khurram Ali Jafri & Wafa Khurram (2019) menyatakan bahawa teknousahawan wanita adalah seorang usahawan wanita yang berusaha menjadi orang pertama yang menggunakan teknologi terkini yang diperkenalkan oleh pihak lain, dan menyelaraskan

penggunaannya dengan keupayaannya untuk disesuaikan dengan keupayaan yang merevolusikan perniagaan dan industri yang dijalankan. Oleh itu, teknousahawan wanita dalam kajian ini adalah usahawan wanita PKS yang menggunakan teknologi untuk tujuan perniagaan dan melibatkan diri dalam bidang perniagaan yang menggunakan teknologi terkini sama ada dalam urusan penghasilan produk, penawaran perkhidmatan, merekabentuk produk, pembungkusan, promosi dan pemasaran.

1.8.5 Ciri-ciri Keusahawanan

Ab. Aziz Yusof (2016) menyatakan ciri-ciri keusahawanan adalah sifat-sifat unik yang terdapat dalam diri seseorang individu yang terlibat dan berjaya dalam bidang keusahawanan. Janain Burut (2018) mendefinisikan bahawa ciri-ciri keusahawanan adalah ciri-ciri unik seperti mengambil risiko, bermotivasi, berfikiran inovatif dan kreatif, mempunyai inisiatif dan kecekalan, kerohanian yang tinggi, komitmen mutu kerja yang tinggi serta suka kepada pembaharuan yang dimiliki oleh teknousahawan Bumiputera. Oleh itu, dalam konteks kajian ini, ciri-ciri keusahawanan PKS merujuk kepada motivasi sendiri, pemikiran inovatif dan kerohanian.

1.8.5.1 Motivasi Kendiri

Menurut McClelland (1961), faktor motivasi sendiri merupakan satu set proses yang memberikan tenaga kepada tingkah laku seseorang dan menjuruskan tingkah laku itu kepada satu matlamat. Maulana, Soegoto dan Syahputra (2021) pula menyatakan

bahawa motivasi sendiri ialah keinginan atau kecenderungan seseorang untuk melakukan sesuatu dengan tabah. Dalam konteks kajian ini, motivasi sendiri merujuk ciri teknousahawan wanita yang berani mengambil tanggungjawab untuk mencapai sesuatu matlamat dengan daya usaha sendiri.

1.8.5.2 Pemikiran Inovatif

Menurut Amirul Shahnoel Noeh et al. (2022), pemikiran inovatif ialah membangunkan perkara-perkara baharu dengan menggunakan teknik dan kaedah baharu serta bersedia untuk mencuba penyelesaian yang berbeza dengan tujuan untuk membawa pelbagai idea kreatif. Pemikiran inovatif juga adalah proses menyelesaikan masalah dengan menemui, menggabungkan dan mengatur pandangan, idea-idea serta kaedah dalam cara yang baharu (Janain Burut, 2018). Dalam konteks kajian ini, ciri pemikiran inovatif ialah keupayaan teknousahawan wanita untuk mencetuskan idea bernas untuk mencipta, menambah baik atau mengubah suai suatu produk atau sistem yang bertujuan untuk meraih keuntungan serta berjaya dalam keusahawanan berteraskan teknologi.

1.8.5.3 Kerohanian

Kerohanian berkait rapat dengan pembentukan seseorang usahawan yang berjaya (Suzana Md Samsudi, 2022). Kekuatan kerohanian pula merujuk kepada sentiasa berdoa, berusaha gigih tanpa mengenal putus asa, mempunyai sikap istiqomah dan bertawakal setelah berusaha (Romy Abd Kadir, 2019). Dalam konteks kajian ini, ciri

kerohanian ialah aspek dalaman yang berkaitan dengan jiwa, pegangan, etika, akhlak, nilai dan prinsip spiritual yang diajar oleh agama masing-masing dalam membantu teknousahawan PKS wanita menguruskan aktiviti perniagaan, mencari rezeki yang halal dan sebagai sokongan dalaman.

1.8.6 Kompetensi Teknousahawan

Diepolder, Weitzel, & Huwer (2021) menyatakan bahawa kompetensi merujuk gabungan sikap dan tingkah laku yang membolehkan seorang teknousahawan mencapai dan mengekalkan kejayaan dalam perniagaannya. Menurut Man et al. (2002) kompetensi adalah merupakan sifat, personaliti, sikap, peranan sosial dan imej diri yang dikategorikan kepada kemahiran, pengetahuan dan pengalaman. Kompetensi teknousahawan merujuk kepada kompetensi mencari peluang, kompetensi hubungan, kompetensi kepimpinan, kompetensi strategik, kompetensi komitmen dan kompetensi mencari idea baharu yang membantu teknousahawan Bumuputera IKS dalam mengendalikan perniagaannya sehingga berjaya (Janain Burut, 2018). Dalam konteks kajian ini, kompetensi merujuk kepada kompetensi mencari peluang, kompetensi hubungan, kompetensi kepimpinan, kompetensi strategik, kompetensi komitmen dan kompetensi mencari idea baharu yang membantu teknousahawan wanita PKS menjalankan perniagaan dengan berjaya. Definisi istilah bagi dimensi-dimensi tersebut adalah seperti di bawah:

1.8.6.1 Kompetensi Mencari Peluang

Kompetensi mencari peluang ialah kebolehan usahawan untuk mengenal pasti dan membangunkan peluang yang berkualiti dengan mengambil kira elemen inovasi dan kreatif (Juzaimi Nasuredin, 2017). Kompetensi mencari peluang ialah keupayaan untuk mengenal pasti peluang perniagaan dan pasaran untuk melakukan inovasi (Janain Burut, 2018). Dalam kajian ini, kompetensi mencari peluang merujuk kepada keupayaan teknousahawan wanita PKS untuk mencari, membangun dan menilai peluang-peluang yang berkualiti tinggi yang terdapat di pasaran untuk mencapai kejayaan.

1.8.6.2 Kompetensi Hubungan

Kompetensi hubungan berkaitan dengan kemahiran hubungan komunikasi antara individu ke individu atau interaksi individu ke kumpulan yang berpusat (Man et al., 2002). Kompetensi hubungan adalah kemampuan untuk berkomunikasi dan juga membina jaringan sama ada dengan pekerja, pelanggan atau orang lain (Janain Burut, 2018). Dalam kajian ini, kompetensi hubungan merujuk kepada kemampuan teknousahawan wanita PKS untuk berkomunikasi dan membina jaringan dengan pihak-pihak berkepentingan dalam perniagaan, iaitu pelanggan, pembekal, pembiaya, pemodal, kerajaan, pekerja dan masyarakat bagi mencapai kejayaan dalam perniagaan mereka.

1.8.6.3 Kompetensi Kepimpinan

Suraiya Shafiee @ Ismail et al. (2022) menyatakan bahawa kompetensi kepimpinan adalah untuk memimpin, mengawal, memantau, menyusun dan membangunkan sumber-sumber dalaman dan luaran serta membentuk keupayaan perniagaan itu. Kompetensi kepimpinan ialah keupayaan untuk memimpin syarikat mereka ke arah kejayaan (Janain Burut, 2018). Dalam kajian ini, kompetensi kepimpinan ialah keupayaan teknousahawan wanita PKS untuk memimpin syarikat dari segi pengurusan, perancangan, pengawalan, dan pengorganisasian ke arah kejayaan.

1.8.6.4 Kompetensi Strategik

Kompetensi strategik berkaitan dengan penetapan, penilaian dan pelaksanaan strategik syarikat (Engmann & Ngwakwe, 2021). Menurut Janain Burut (2018) kompetensi strategik ialah keupayaan untuk merancang dan melaksanakan perancangan tersebut. Dalam kajian ini, kompetensi strategik ialah keupayaan teknousahawan wanita PKS untuk merancang dan melaksanakan perancangan ke arah kejayaan.

1.8.6.5 Kompetensi Komitmen

Kompetensi komitmen mencerminkan sikap atau tingkah laku seseorang usahawan dalam melakukan sesuatu kerja dengan bersungguh-sungguh (Suraiya Shafiee @ Ismail et al., 2022). Menurut Janain Burut (2018) kompetensi komitmen ialah kemampuan

berusaha dan menggembungkan tenaga untuk memajukan syarikat. Dalam kajian ini, kompetensi komitmen merujuk kebolehan teknosahawan wanita PKS untuk berusaha dan menggembungkan tenaga mereka bagi memajukan syarikat sehingga berjaya.

1.8.6.6 Kompetensi Mencari Idea Baharu

Kompetensi mencari idea baharu mewakili keupayaan usahawan secara kreatif memikirkan sesuatu yang boleh dikaitkan dengan corak pemikiran baharu dan kemungkinan muncul dengan konsep dan idea-idea baharu (Mamun et al., 2016). Menurut Janain Burut (2018) menyatakan bahawa kompetensi mencari idea baharu ialah keupayaan mencari idea kreatif dan inovatif dan bagaimana mereka mengkomersialkan idea tersebut. Dalam kajian ini, kompetensi mencari idea baharu ialah keupayaan teknosahawan PKS wanita mencari idea kreatif dan inovatif serta mengkomersialkan idea tersebut untuk melakukan pembaharuan yang membawa kepada kejayaan.

1.8.7 Pengalaman Kerja

Pengalaman kerja merujuk kepada peristiwa yang dialami oleh individu yang mempunyai kaitan dengan prestasi mereka dalam sesuatu pekerjaan (Stefan et al., 2021). Pengalaman kerja juga ditakrifkan sebagai pengetahuan atau keupayaan yang diperoleh oleh seorang individu daripada sesuatu pekerjaan, organisasi, atau industri dalam suatu tempoh masa tertentu (Shamsul Hana Abd Rani, 2019). Dengan

mempertimbangkan definisi terdahulu, pengalaman kerja dalam konteks kajian ini merujuk kepada pengetahuan atau keupayaan yang diperolehi oleh teknousahawan wanita PKS daripada mana-mana pekerjaan yang diceburi dalam suatu tempoh masa tertentu.

1.8.8 Latihan Teknousahawan

Latihan ialah satu proses mengajar kemahiran atau tingkah laku tertentu yang diperlukan untuk menjalankan perniagaan (Zurinah Tahir et al., 2019). Selain itu, Njoroge & Guthunga (2013) mentakrifkan latihan sebagai usaha yang dirancang dan sistematik, yang membantu mengubah atau mengembangkan pengetahuan dan kemahiran untuk mencapai prestasi yang baik dalam apa-apa aktiviti melalui pengalaman pembelajaran. Shamsul Hana Abd Rani (2019) yang mentakrifkan latihan sebagai hasil yang diharapkan oleh usahawan selepas penglibatan mereka dalam latihan. Maka, dalam konteks kajian ini, latihan merujuk sebagai hasil yang diharapkan oleh teknousahawan wanita PKS selepas mengikuti latihan yang mempengaruhi kejayaan.

1.8.9 Kejayaan

Pengukuran kejayaan dari perspektif bukan kewangan merujuk kepada penilaian seseorang terhadap kejayaan kerjaya yang diukur melalui piawaian yang ditentukan sendiri dan pengukuran ini dikenali sebagai subjektif (Nurul Amira Omar et al., 2021).

Shamsul Hana Abd Rani (2019) menyatakan bahawa kejayaan dari perspektif bukan kewangan merujuk kepada kejayaan mengimbangi kerja-keluarga serta memperoleh kepuasan sendiri. Maka, kejayaan dalam konteks kajian ini merujuk kepada kejayaan teknousahawan wanita PKS yang dipengaruhi oleh keseimbangan kerja-keluarga dan kepuasan sendiri.

1.9 Skop Kajian

Kajian mengenai hubungan ciri, kompetensi dan pengalaman kerja dengan kejayaan teknousahawan wanita kurang dijalankan (Shamsul Hana Abd Rani, 2019; Romy Abd Kadir, 2019; Janain Burut, 2018). Maka, skop kajian ini memfokuskan kepada pemboleh ubah ciri-ciri keusahawanan, kompetensi teknousahawan dan pengalaman kerja sebagai faktor kejayaan dalam kalangan teknousahawan wanita PKS di Malaysia. Ciri-ciri keusahawanan (motivasi sendiri, pemikiran inovatif, kerohanian), kompetensi teknousahawan (kompetensi mencari peluang, kompetensi hubungan, kompetensi kepimpinan, kompetensi strategik, kompetensi komitmen, kompetensi mencari idea baharu) dan pengalaman kerja adalah pemboleh ubah bebas manakala kejayaan wanita adalah pemboleh ubah bersandar dan latihan teknousahawan sebagai pemboleh ubah moderator.

Sampel kajian ini terdiri daripada teknousahawan wanita yang dikenal pasti dari direktori Perbadanan Perusahaan Kecil dan Sederhana Malaysia (SME Corp. Malaysia), Institut Keusahawanan Negara (INSKEN), dan *Malaysian Research Accelerator for Technology & Innovation* (MRANTI) sebelum ini dikenali sebagai

Malaysian Global Innovation and Creativity Centre (MaGIC). Ketiga-tiga agensi kerajaan ini memberikan sokongan khusus serta menyediakan platform pemasaran kepada teknousahawan wanita yang beroperasi dalam sektor PKS (Noorul Hafizah Hashim, Hisham Mohammad & Md Mahmudul Alam, 2023). Pemilihan sampel kajian ini dilakukan berdasarkan beberapa kriteria.

Pertama, sampel kajian ini terdiri daripada teknousahawan wanita PKS yang merupakan pemilik atau pengurus syarikat. Kedua, kajian ini memberi tumpuan kepada sample kajian yang mempunyai tempoh atau usia perniagaan yang sekurang-kurangnya tiga tahun dan ke atas. Ketiga dalam kajian ini, teknousahawan wanita adalah usahawan wanita PKS yang menggunakan teknologi untuk tujuan perniagaan dan melibatkan diri dalam bidang perniagaan yang menggunakan teknologi terkini sama ada dalam urusan penghasilan produk, penawaran perkhidmatan, merekabentuk produk, pembungkusan, promosi dan pemasaran.

Keempat, teknousahawan wanita PKS dikenal pasti melalui jenis penggunaan teknologi yang merujuk kepada penggunaan aplikasi sosial, e-mel, laman web, perisian *Microsoft office*, perisian grafik, perisian reka bentuk, jentera, perkakasan teknologi dan sistem penjualan dan pembelian atas talian yang diguna pakai dalam penghasilan produk, menawarkan perkhidmatan, merekabentuk produk, pembungkusan, promosi dan pemasaran. Menurut Janain Burut (2018), elemen penggunaan jenis teknologi membantu mengenal pasti kemahiran penyerapan teknologi dalam kalangan teknousahawan. Akhir sekali, pengkaji memilih sampel kajian yang terlibat dalam perniagaan PKS di Malaysia yang terdiri daripada sektor perkhidmatan, pembuatan, pertanian, perlombongan dan pengkuarian, serta pembinaan. Soal selidik yang

menepati kriteria digunakan dalam proses analisis data. Kajian ini banyak bergantung kepada kejujuran dan keikhlasan para responden dalam menjawab soalan yang dikemukakan kepada mereka melalui *Google form*.

1.10 Batasan Kajian

Terdapat beberapa batasan kajian yang telah dikenal pasti dalam kajian ini. Sampel yang dipilih dalam kajian ini terdiri daripada teknousahawan wanita PKS yang mempunyai pelbagai ciri dan latar belakang demografi yang berbeza. Oleh itu, pengkaji menghadapi kesukaran dalam mengesan sampel kajian yang memenuhi kriteria yang telah ditetapkan. Berdasarkan kajian-kajian lepas berkaitan dengan pemilihan teknousahawan PKS (Ruhaizan Mohd Yasin & Mohammad Sattar Rasul, 2017; Janain Burut, 2018; Romy Abd Kadir, 2019) item-item demografi atau profil digunakan untuk memilih sampel kajian. Pengkaji menetapkan ciri-ciri keusahawanan pemilihan seperti, sampel kajian merupakan pemilik atau pengurus syarikat, tempoh masa perniagaan sekurang-kurangnya tiga tahun dan ke atas serta menjalankan perniagaan PKS yang terdiri daripada sektor pembuatan, perkhidmatan, pembinaan, pertanian, perlombongan dan pengkuarian dalam bahagian demografi kajian.

Kajian ini terbatas kepada ciri-ciri keusahawanan, kompetensi dan pengalaman kerja sebagai faktor kejayaan yang wujud dalam diri peserta kajian. Dimensi ciri-ciri keusahawanan dalam kajian ini memberi tumpuan kepada tiga dimensi sahaja iaitu motivasi sendiri, pemikiran inovatif dan kerohanian. Manakala dimensi yang terkandung dalam kompetensi teknousahawan dalam kajian ini pula memfokuskan

kepada enam dimensi kompetensi iaitu kompetensi mencari peluang, kompetensi hubungan, kompetensi mencari idea baharu, kompetensi kepimpinan, kompetensi strategik dan kompetensi komitmen. Peserta kajian ini tertumpu kepada teknousahawan wanita PKS di Malaysia.

Jadi segala hasil kajian yang melibatkan konstruk-konstruk atas hanya terbatas kepada wanita. Dapatan kajian ini hanya tertakluk kepada kejujuran teknousahawan wanita PKS. Sabrina Saad, Abu Shams Mohammad Mahmud Hoque & Zainudin Awang (2019) menyatakan bahawa pemilihan sampel kajian yang layak banyak bergantung kepada kejujuran dan keikhlasan para responden dalam menjawab soalan yang dikemukakan kepada mereka. Oleh itu, sebarang pemberian maklumat yang palsu atau bias akan mempengaruhi proses kenal pasti, analisis hubungan dan regrasi setiap pemboleh ubah sebagai faktor kejayaan.

1.11 Kepentingan Kajian

Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti faktor kejayaan teknousahawan wanita PKS di Malaysia. Secara umumnya, kajian ini dapat memberi manfaat kepada pihak-pihak yang berkaitan, seperti teknousahawan wanita yang ingin berjaya, kerajaan, institusi pendidikan, komuniti wanita, serta pelajar dari segi teoritikal dan praktikal.

Menurut Syed Khurram Ali Jafri & Wafa Khurram (2019), teknousahawan merupakan salah satu golongan yang menyokong pembangunan ekonomi sesebuah negara. Oleh itu, kajian ini dijangka akan memberi idea kepada teknousahawan wanita

PKS yang ingin berjaya dalam bidang yang diceburi. Hasil kajian mungkin menjadi sumber rujukan untuk mengukuhkan diri mereka dari sudut persediaan diri, kaedah pengurusan, strategi perniagaan serta kemahiran pengoperasian perniagaan. Pada masa yang sama, kajian ini juga akan membantu teknousahawan wanita PKS mengesan kelemahan dan kekurangan yang menghalang kejayaan mereka. Hal ini secara langsung akan meningkatkan prestasi perniagaan.

Hasil kajian ini dapat membantu pihak kerajaan dalam mengenal pasti program dan latihan pembangunan bagi wanita dalam meningkatkan prestasi mereka serta membolehkan mereka bersaing dengan kaum lelaki yang sudah mendominasi bidang teknokeusahawanan. Hal ini akan meningkatkan bilangan teknousahawan wanita yang berjaya di Malaysia serta menjadi inspirasi dan dorongan kepada usahawan wanita yang lain. Selain itu, agensi kerajaan seperti, MDEC, KPWKM dan SMIDEC serta agensi-agensi kerajaan yang lain dalam mengenal pasti jenis-jenis latihan, program, atau kemahiran yang sesuai pada masa hadapan untuk merangka pelan tindakan demi meningkatkan penglibatan kaum wanita dalam bidang teknokeusahawanan. Natijahnya, lebih ramai teknousahawan berjaya dapat mewujudkan peluang pekerjaan serta mampu menyumbang kepada pembangunan ekonomi negara (Romy Abd Kadir, 2019; Janain Burut, 2018). Dapatan kajian akan membantu pihak kerajaan untuk merancang dan merangka hala tuju pembangunan wanita dalam bidang teknokeusahawanan.

Kajian ini juga dilihat sebagai usaha untuk menambah jumlah pengkajian yang sedia ada dalam bidang yang berkaitan khususnya dalam bidang teknokeusahawanan wanita. Hal ini demikian kerana, dapat dilihat bahawa kajian terhadap teknousahawan

wanita adalah sangat terhad. Ramai pengkaji yang cenderung untuk menggunakan teknousahawan lelaki sebagai responden mereka. Impaknya, kurang kajian terhadap teknousahawan wanita PKS di Malaysia (Muhammad Ridhuan Abdul Rahman, 2019). Oleh itu, kajian ini akan menyumbang kepada literatur teknokeusahawanan berkaitan hubungan ciri, kompetensi dan pengalaman kerja dengan kejayaan.

Kajian ini juga mampu memberi sumbangan kepada institusi pendidikan seperti Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI). Hal ini demikian kerana, kajian ini dapat membantu menambah bahan rujukan dalam bidang teknokeusahawanan kepada para pelajar dan para pensyarah dalam usaha mereka untuk menghasilkan pengkajian yang lebih baik. Selain itu, hasil kajian ini juga boleh dijadikan sebagai bahan ilmiah dan rujukan tambahan kepada pihak yang ingin melakukan pengkajian berkaitan dengan

Kajian ini juga perlu dilakukan untuk membantu teknousahawan wanita PKS mengesan kelemahan mereka dan diharapkan kajian sebegini dapat menyuntik semangat baharu dalam perusahaan mereka. Pada masa yang sama, hasil kajian ini dapat memberikan kesedaran kepada komuniti wanita yang terlibat dalam PKS, berkaitan era pendigitalan dan kepentingan teknologi dalam keusahawanan. Faktor-faktor kejayaan yang dikenal pasti dalam kajian ini akan meningkatkan semangat keusahawanan yang jitu untuk membangun berdaya saing dengan teknousahawan di peringkat global (Nurulain Najwa Mohamad Ghazali, & Mohd Zarir Yusoff, 2023).

Selanjutnya, hasil kajian ini dijangka dapat meningkatkan aspirasi dan motivasi pelajar serta graduan wanita untuk memilih bidang keusahawanan berteraskan

teknologi sebagai kerjaya pada masa hadapan. Melalui pendekatan ini, pelajar serta calon teknousahawan wanita akan dapat mempersiapkan diri dan melengkapkan kemahiran untuk mencapai kejayaan dalam bidang ini. Harapannya, temuan kajian ini juga akan memberi sumbangan kepada guru, institusi pendidikan, penggubal kurikulum, dan pihak berkepentingan lain dalam mengenal pasti elemen- elemen positif serta kemahiran yang kritikal yang perlu diterapkan sejajar dengan pembangunan dalam bidang teknokeusahawanan yang sedia ada.

Oleh hal yang demikian, kajian sebegini adalah perlu untuk melihat faktor-faktor kejayaan teknousahawan dalam kalangan teknousahawan wanita. Dengan ilmu yang dimiliki oleh golongan teknousahawan wanita diharapkan dapat membantu golongan ini menguruskan perniagaan mereka yang berasaskan teknologi serta maju dalam bidang teknousahawanan pada peringkat global.

1.12 Organisasi Tesis

Kajian ini merangkumi lima bab secara keseluruhan. Bab satu merupakan pengenalan kepada tajuk kajian, latar belakang kajian, permasalahan kajian, objektif kajian, persoalan kajian dan hipotesis kajian. Seterusnya, dalam bab ini juga membincangkan kerangka konseptual kajian, kepentingan, skop, batasan kajian, definisi operational kajian serta diakhiri dengan rumusan kajian.

Bab dua pula menghuraikan berkaitan sorotan kajian yang merangkumi pengukuran kejayaan, ciri-ciri keusahawanan, kompetensi teknousahawan, dan

pengalaman kerja. Pada masa yang sama, bab ini juga membincangkan latihan teknousahawan sebagai pemboleh ubah moderator secara terperinci. Selanjutnya, dalam bab ini juga menjelaskan mengenai teori, model yang telah dijadikan sebagai panduan serta pembentukan hipotesis berpandukan kajian-kajian lepas.

Bab tiga adalah berkaitan metodologi kajian yang membincangkan paradigma kajian, reka bentuk kajian, prosedur kajian, populasi kajian, sampel dan saiz kajian. Seterusnya, menghuraikan mengenai teknik pensampelan, instrument kajian, analisis kesahan, analisis kebolehppercayaan dan kajian rintis. Bahagian seterusnya pula menjelaskan penerokaan analisis faktor, prosedur pengumpulan data, proses analisis data dan disudahi dengan rumusan secara keseluruhan.

pengkaji menjelaskan kadar maklum balas, proses analisis data, demografi responden, tahap berdasarkan pemboleh ubah dan dimensi pemboleh ubah. Seterusnya, membincangkan hubungan antara pemboleh ubah tidak bersandar dengan kejayaan teknousahawan wanita, analisis moderator, penentuan faktor peramal terhadap kejayaan teknousahawan wanita, penentuan model dan sumbangan faktor peramal kejayaan teknousahawan wanita, ringkasan dapatan kajian dan disudahi dengan rumusan bab. Bab yang terakhir ialah bab perbincangan, rumusan dan cadangan. Dalam bab ini membincangkan perbincangan secara umum mengenai rumusan kajian, perbincangan, implikasi kajian, limitasi kajian, cadangan sumbangan hasil kajian, cadangan kajian lanjutan dan kesimpulan.

